

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Dărămuș Eugenia Marcela****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Popa Ramona Claudia, prof. Nandrea Maria, doc. Cutean Irina**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel

Conf. univ. dr. Panaite Ovidiu

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Erasmus day – masă rotundă la Colegiul Economic „D.P.Marțian” Alba Iulia - Prof. Basarabă Mihaela. Prof. Apolzan Cosmin	3
Învățarea (inter)activă – Prof. Ban Stela	4
Provocările digitalizării în învățământul primar – Prof. înv. primar Baci Ana-Maria	6
Abilitățile profesorului consilier școlar – Prof. consilier școlar Ciorea Delia Maria	10
Depășirea problemelor emoționale – Prof. Dărămuș Mariana Adriana	13
Iosif Moga, un teolog blăjean, tribun în oastea lui Avram Iancu în timpul Revoluției de la 1848-1849 – Prof. dr. Dumbrăvescu Nicolae	15
Abordarea Reggio Emilia „Totul despre albinuțe” - Prof. înv. preșcolar Feurdean Maria-Garofița, prof. înv. preșcolar Filimon Daniela	16
Localizarea geografică a orașului Câmpeni. Să ne cunoaștem orizontul local – Prof. Boncuțiu Simona Elena	19
Răvaș către elevii mei (foști, actuali și viitori), dar mai ales către părinții lor și către orice adult care interacționează cu tinerii – Prof. Fleșer Codruța	22
Proiect de activitate integrată – de ce Lungilă și Dungata stau mereu împreună? – Prof. înv. preșcolar Godiciu-Runcan Ileana-Maria, prof. înv. preșcolar Salade Elena - Izabela	25
Climatul organizațiilor școlare. Studiu de specialitate – Prof. înv. primar Irimie Nicoleta	27
Efectele alcoolului asupra organismului uman – Prof. Ursaleș Traian-Nicolae	29
Parteneriat educațional grădinița și familia în societatea actuală, an școlar 2024-2025 – Prof. înv. preșcolar Sîmedru Delia-Dorina, prof. înv. preșcolar Filimon Anișoara	32
Bullyingul – tipologie și definiții – Prof. Mărginean Mariana, prof. Rusu Ramona	35

Haiku, între contemplare și formarea judecății estetice la elevii din învățământul preuniversitar prin intermediul proiectului educațional interdisciplinar – Prof. Mezei Iulian	36
Relația dintre familie, școală și biserică – Prof. Marcu Felicia	40
Proiectele educaționale – mijloc de creștere a eficacității procesului instructiv-educativ – Prof. Lupea Rodica	43
Sunt un om integru chiar dacă sunt mic – Prof. înv. preșcolar Matei Camelia	45
Profesia didactică și reforma educațională – Prof. înv. preșcolar Sbucnea Diana, prof. înv. preșcolar Klett Tabita	49
„Ceai cu aromă de fapte bune” – Prof. Zoldi Veronica - Alexandra	52

ERASMUS DAYS - MASĂ ROTUNDĂ LA COLEGIUL ECONOMIC „DIONISIE POP MARȚIAN” ALBA IULIA

Prof. Basarabă Mihaela, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Prof. Apolzan Cosmin, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

În ziua de 15 octombrie 2024, am realizat un eveniment la care au participat elevi care au beneficiat deja de Programul Erasmus + în anii anteriori și elevi care s-au înscris la selecția din acest an. În cadrul acestui eveniment am realizat:

- Activități de informare a elevilor cu privire la oportunitățile pe care le oferă Programul Erasmus+ în domeniul educației și formării profesionale, concretizate în activități prin care persoanele implicate în acest domeniu interacționează și învețe împreună, dar și alături de profesioniști din organizații europene, să participe la schimburi de bune practici și la crearea și implementarea de resurse educaționale inovatoare care produc schimbare.
- Exemple de bună practică prezentate de elevii care deja au participat la Programul Erasmus + în anii anteriori
- Dialog cu elevii care s-au înscris anul acesta pentru a participa la selecția viitorilor beneficiari ai Programului Erasmus + în care am dorit să aflăm care sunt așteptările lor și ce îi motivează să participe la acest program.

Scopul programului este oferirea de șanse educative egale mai multor elevi cu oportunități reduse de a acumula experiență în munca europeană în vederea unei integrări mai calitative pe piața forței de muncă.

Ca o concluzie a dezbaterilor avute pe perioada întregii zile :

Printre greutățile întâmpinate de echipele formate din profesori și elevi aș aminti: barierele lingvistice (mai ales pentru elevii de la Școala profesională), lipsa părinților pentru o perioadă consistentă de timp, pentru majoritatea fiind prima deplasare în afara țării sau disciplina necesară unui loc de muncă, etc.

Printre lucrurile plăcute, faptul că au avut timp și de distracție Pe lângă multiplele lucruri dobândite de către elevi în ceea ce privește activitățile pe care le-au desfășurat, au fost și foarte multe momente în care aceștia și-au petrecut timpul într-un mod foarte plăcut, vizitând obiective turistice și îmbogățindu-și cultura generală. Au avut activități în afara orelor de practică, au vizitat câteva obiective turistice din Valencia, orașul unde au desfășurat stagiile de pregătire practică, cum ar fi: Bioparcul din Valencia, Grădina botanică, Orașul Artelor și Științelor, situat la

marginea orașului, pe fosta albie a râului Turia precum și alte obiectivele importante din Valencia, au avut ieșiri la Malaga, au vizitat Peștera Canelobre etc. Această experiență a fost una foarte frumoasă, au învățat ce înseamnă munca și lucrul în echipă. Primele zile a fost puțin mai greu, datorită limbii sau a faptului că nu știau exact ce trebuie să facă, dar au învățat repede și nici nu și-au dat seama cum a trecut timpul și stagiul de pregătire practică

s-a apropiat de final. În ultimii ani, experiențele multiculturale au deschis noi perspective, mulți dintre cei care au avut o astfel de experiență spun că a fost una decisivă pentru viitorul lor. În cadrul proiectului, elevii beneficiari au deprins capacitățile de a alege conștient și responsabil un loc de muncă după finalizarea studiilor și obținerea certificatului de calificare profesională nivel 4, de a-și exersa diverse abilități (de comunicare, de lucru în echipă, de negociere, de luare a deciziilor), de a dobândi cunoștințe de cultură generală, de a dobândi cunoștințe practice necesare practicării meseriei, de a dobândi o experiență practică bogată și de a avea posibilitatea să lucreze pe durata vacanței de vară.

Succesul proiectului a adus beneficii și pentru Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia, prin promovarea imaginii unității în comunitatea locală și în mediul de afaceri, perfecționarea profesorilor în concordanță cu tipurile de instrumente de ultimă generație utilizate de agenții economici, dezvoltarea unor parteneriate pe termen lung cu agenții economici, adaptarea ofertei educaționale la cererea de pe piața muncii și asigurarea unor locuri de instruire practică a elevilor. În toți acești ani școala noastră a organizat și implementat mobilități de formare profesională pentru a-și susține elevii să călătorească pentru a studia și învăța în străinătate, chiar și pentru o scurtă perioadă de timp, considerând acest demers ca fiind o experiență cu foarte multe beneficii pentru ei, de la dezvoltare personală și profesională la avantaje în găsirea unui loc de muncă.

Prin urmare, putem concluziona că participarea la astfel de proiecte produce schimbări majore la nivel intelectual, comportamental și la nivel de achiziții personale pentru viața activă și că reprezintă o alternativă educațională atractivă pe care școlile, implicându-se în programul Erasmus +, o pot oferi atât elevilor cât și personalului didactic.

ÎNVĂȚAREA (INTER)ACTIVĂ

Prof. Ban Stela, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Învățarea ca fenomen al evoluției lumii vii este procesul general de modificări adaptative ce asigură continuitatea evoluției lumii vii, în general.

Învățarea, potrivit dicționarului de pedagogie, este o „activitate de însemnătate fundamentală pentru adaptarea la mediul și dezvoltarea psihocomportamentală”, care în esență, constă în „asimilarea activă de informații însoțită de achiziționarea de noi operații și deprinderi”.

În sensul cel mai larg, învățarea este considerată procesul de dobândire a experienței individuale de comportare, de noi competențe și noi forme de comportament și presupune fie dobândirea unor comportamente noi, fie modificarea, restructurarea sau schimbarea celor deja existente, cu scopul unei adaptări cât mai adecvate a individului la noile situații și la dinamica accentuată a vieții.

Învățarea nu se corelează cu toată gama de schimbări comportamentale, ci doar cu acele restructurări eficiente și stabile care implică participarea întregului psihic uman la realizarea lor și care nu sunt rezultatul maturizării organice sau al evoluției neurofuncționale .

Învățarea umană apare ca un fenomen complex ce vizează dezvoltarea personalității în ansamblu.

Învățarea realizată în cadrul procesului de învățământ prin organizarea pedagogică a experiențelor de cunoaștere, afectiv-motivaționale și practice ale elevilor, poartă numele de învățare școlară. Ea presupune asimilarea de către elevi a anumitor valori (cunoștințe, abilități, competențe, comportamente, etc.), construcția și dezvoltarea de structuri cognitive, psihomotorii și afective și modelarea personalității lor .

Învățarea școlară este o formă particulară a învățării umane, ea realizându-se într-un cadru instituțional (școala) sub îndrumarea unor specialiști (educatori, îndrumători, profesori etc.).

Procesul de învățare este adeseori ignorat de profesori în timpul lecțiilor, cei mai mulți dintre ei considerând că elevii trebuie să învețe acasă. Fără a minimiza importanța învățării acasă, suntem datori să menționăm că bazele învățării școlare se pun în clasă, sub îndrumarea profesorilor, deoarece aceștia îi cunosc mecanismele și îi pot ajuta pe elevi să învețe eficient .

De fapt, în procesul învățării se pot distinge două etape: în prima se urmărește rezolvarea unei probleme – acum rolul principal îl are gândirea, organizând percepția, memoria și imaginația, iar în a doua se realizează fixarea, consolidarea soluției.

Instruirea interactivă este asociată cu un tip superior de învățare, care se realizează grație eforturilor intense ale celor care învață și se formează și care contribuie prin propriile forțe la atingerea obiectivelor, tip numit învățare (inter)activă.

Învățarea activă este un tip de învățare care are la bază implicarea profundă - intelectuală, psihomotorie, afectivă și volițională - a subiectului învățării în dobândirea noului, respectiv angajarea propriilor sale eforturi intelectuale și psihomotorii în construirea cunoașterii, în formarea și dezvoltarea abilităților, capacităților, competențelor, comportamentelor, în însușirea cunoștințelor etc. .

Învățarea are loc nu numai prin confruntarea experiențelor noi cu cea anterioară a elevului, dar și printr-un „conflict socio-cognitiv” cu experiența celorlalți. Psihologia socială genetică a argumentat (prin mai multe experimente) că interacțiunile dintre indivizi sunt constructive numai dacă are loc „o confruntare între soluțiile divergente” ale unor parteneri de niveluri cognitive diferite.

Numai într-un mediu educativ care evită complezența, asimetria și cultivă reciprocitatea „se poate realiza o coordonare socio-cognitivă într-un ansamblu mai echilibrat, din punct de vedere cognitiv, a diferitelor cercetări”.

În acest context al argumentației se pune și problema competiției și cooperării în cadrul unui grup. Jean-Marc Monteil concluzionează, pe baza unor cercetări experimentale, că „simpla anticipare a unei interacțiuni competitive este suficientă pentru a da naștere unor reprezentări negative ale celuilalt, influențând, la rândul lor, comportamentele ce decurg de aici”.

Totuși, situațiile de învățare întemeiate pe o cooperare sunt mult mai eficiente decât cele structurate competitiv. Cooperarea în cadrul grupului nu trebuie să conducă la uniformizarea conduitelor membrilor săi, ci la „crearea unui spațiu social finalizat de o sarcină care le cere actorilor să stabilească o interdependență funcțională necesitând conflictualizări cognitive minimale.”

Învățarea activă poate fi rodul eforturilor individuale ale elevilor sau al eforturilor colaborative, al interacțiunilor care se stabilesc între ei și care conduc la progresul cunoașterii. În acest ultim caz, învățarea întrunește, pe lângă atributul de „activă” și pe cel de „interactivă”, întrucât

eforturile proprii ale elevului, care îi permit acestuia accesul la cunoștințe, sunt înscrise în schimburi sociale.

Învățarea (inter)activă este un proces activ, volitiv, mediat intern, în cadrul căruia cel care învață descoperă, interferează, construiește și resemnifică sensuri, valorificând materiale de învățat, analizând situații și experiențe etc. și trecându-le prin filtrele propriei personalități.

Individul care învață în mod activ este propriul inițiator și organizator al experiențelor de învățare, capabil să își reorganizeze și restructureze în permanență achizițiile proprii, în viziune sistemică.

Învățarea activă și interactivă se bazează pe o relație educațională asimetrică/disimetrică, în care elevul însuși are rol de autentic „reglator pedagogic”, iar profesorul rol de organizator și ghid al procesului de învățare desfășurat de elev.

Este de dorit ca implicarea activă și interactivă a elevilor și învățarea (inter)activă realizată de aceștia, să îi ajute să descopere plăcerea de a învăța, care poate da naștere altor sentimente pozitive - de încredere în propriul potențial, de dorință de cunoaștere, de împlinire etc.

Prin învățarea activă tindem ca, treptat, elevii să devină capabili să elaboreze proiecte individuale personalizate de învățare, să își asume responsabilitatea lor, să le conștientizeze, să le aplice, să le evalueze și amelioreze, să își monitorizeze și gestioneze învățarea, dobândind progresiv autonomie în învățare și formare.

Bibliografie:

1. I. Cerghit, I, Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, **1976**
2. Piajet, J., Psihologie și pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, **1972**
3. Leroy, G., Dialogul în educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, **1974**
4. Palmade, G., Metode pedagogice, Editura Didactică și Pedagogică, București, **1975**
5. Bocoș, M., Cercetarea pedagogică - suporturi teoretice și metodologice, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, **2003**
6. Isac, D., Metodica predării chimiei, Editura Mirton, Timișoara, **1998**
7. Bocoș, M., Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, **2002**
8. Rawlinson, J.G., Gândire creativă și brainstorming, Editura Codecs, București, **1998**
9. Cosmovici, A., Luminița Iacob, Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, **1999**
10. Ionescu, M., Demersuri creative în predare și învățare, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, **2000**
11. Bontaș, I., Pedagogie, Editura All, București, **1994**
12. Jinga, I., Istrate, E., Manual de pedagogie, Editura All Educațional, București, **1998**
13. Doise, W., Mugny, G., Psihologie socială și dezvoltare cognitivă, Editura Polirom, Iași, **1998**
14. Montei, J.M., Educație și formare, Editura Polirom, Iași, **1999**
15. Consiliul național pentru pregătirea profesorilor, Învățarea activă - ghid, MEC, București, **2001**

PROVOCĂRILE DIGITALIZĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. inv. primar Baci Ana-Maria, Școala Gimnazială „Simion Pantea” Sălciua

În weekend-ul 18-20 octombrie am participat la ediția a V-a a Sinaxei Educaționale de la Mănăstirea Oașa. Întâlnirea a avut la bază tema „Generația digitală față în față cu dascălii săi”. Pentru mine a fost un moment de conștientizare și reflecție asupra impactului pe care îl are digitalizarea în actul educativ, în special în ciclul primar.

Pe lângă avantajele și oportunitățile pe care digitalizarea le aduce în educație, trebuie să luăm în considerare și impactul tehnologiei asupra sănătății mentale și emoționale a copiilor. În

special la vârsta școlară, copiii sunt vulnerabili la efectele negative ale expunerii prelungite la ecrane și la conținutul digital. În această secțiune, vom explora câteva dintre provocările majore care apar odată cu utilizarea tehnologiei în educația primară.

Suprastimularea și deficitul de atenție

Unul dintre principalele riscuri asociate utilizării excesive a dispozitivelor digitale este suprastimularea. Copiii sunt adesea expuși la un volum mare de informații vizuale și auditive, ceea ce poate duce la o scădere a capacității de concentrare pe termen lung. Studiile arată că expunerea prelungită la ecrane poate duce la probleme de atenție și la dificultăți în gestionarea sarcinilor care necesită concentrare susținută.

Această problemă este deosebit de relevantă în contextul educației primare, unde dezvoltarea abilităților de concentrare și autocontrol este esențială pentru succesul academic pe termen lung. Elevii care petrec mult timp utilizând dispozitive digitale pot întâmpina dificultăți în a-și menține atenția asupra activităților fără stimulare tehnologică constantă, ceea ce afectează și performanța lor academică.

Dependența de tehnologie

Un alt risc asociat cu digitalizarea educației este creșterea dependenței de tehnologie. Elevii care utilizează frecvent tablete, smartphone-uri sau computere pentru a-și rezolva temele sau pentru a accesa resurse educaționale pot deveni dependenți de aceste dispozitive pentru a-și organiza timpul și pentru a învăța. În loc să dezvolte abilități independente de rezolvare a problemelor și de gândire critică, unii elevi pot ajunge să se bazeze prea mult pe tehnologie.

Dependența de tehnologie poate avea, de asemenea, efecte negative asupra relațiilor sociale și dezvoltării emoționale. Copiii care petrec mai mult timp în fața ecranelor pot interacționa mai puțin cu colegii lor în viața reală, ceea ce poate duce la izolarea socială și la dificultăți în dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare.

Impactul asupra somnului și sănătății fizice

Utilizarea excesivă a tehnologiei poate avea efecte negative asupra somnului copiilor. Lumina albastră emisă de ecranele dispozitivelor interferează cu producția de melatonină, hormonul responsabil de reglarea somnului. Copiii care petrec mult timp în fața ecranelor înainte de culcare pot avea dificultăți în a adormi, ceea ce duce la oboseală și scăderea performanțelor școlare.

Pe lângă problemele legate de somn, există și preocupări legate de sănătatea fizică a elevilor. Timpul prelungit petrecut în fața ecranelor poate duce la probleme de postură, dureri de spate și de gât, precum și la o scădere a activității fizice generale, ceea ce contribuie la creșterea ratei de obezitate în rândul copiilor.

Avantajele digitalizării în învățământul primar

Deși digitalizarea educației vine cu o serie de provocări, este esențial să recunoaștem și avantajele semnificative pe care tehnologia le aduce în procesul educațional. Integrarea tehnologiei poate îmbunătăți experiența de învățare, poate oferi noi modalități de predare și poate facilita accesul la informație, transformând astfel educația tradițională într-un mediu mai dinamic și adaptat nevoilor actuale. În această secțiune, voi explora beneficiile majore ale digitalizării educației la nivel primar.

Accesul la resurse educaționale variate și actualizate

Unul dintre cele mai mari avantaje ale digitalizării este accesul instantaneu la o multitudine de resurse educaționale. În comparație cu manualele și materialele tradiționale tipărite, resursele digitale sunt actualizate constant și reflectă cele mai recente descoperiri și tendințe în domeniul educațional.

Platformele educaționale, cum ar fi Wikipedia, Khan Academy sau BBC Learning, oferă informații de înaltă calitate, accesibile gratuit pentru elevi. Acest lucru permite profesorilor să îmbogățească conținutul predat și să le ofere elevilor materiale adaptate nevoilor și intereselor lor.

De asemenea, tehnologia facilitează accesul la conținuturi multimedia, cum ar fi videoclipuri, imagini interactive, jocuri educaționale și simulări, care fac lecțiile mai atractive și mai ușor de înțeles pentru copii. Aceasta contribuie la diversificarea metodelor de predare, eliminând monotonia lecțiilor tradiționale bazate pe citit și memorare.

Învățarea personalizată și adaptată ritmului fiecărui elev

Un alt beneficiu important al digitalizării în educație este posibilitatea de a personaliza procesul de învățare. Instrumentele digitale permit profesorilor să ajusteze materialele și activitățile în funcție de nevoile fiecărui elev, asigurându-se că toți copiii primesc sprijinul necesar pentru a progresa.

Platformele educaționale adaptative folosesc algoritmi pentru a monitoriza performanțele elevilor și pentru a oferi exerciții personalizate. De exemplu, dacă un elev întâmpină dificultăți la o anumită sarcină, software-ul îi va propune activități suplimentare sau alternative pentru a-l ajuta să înțeleagă conceptele. Acest tip de învățare adaptivă este esențial în clasele cu niveluri de abilități variate, unde unii elevi pot avea nevoie de mai mult timp pentru a asimila informațiile.

Această personalizare nu doar îmbunătățește rezultatele academice, ci și motivația elevilor. Atunci când copiii simt că activitățile sunt relevante și adaptate nivelului lor, sunt mai motivați să participe activ și să se implice în procesul de învățare.

Dezvoltarea competențelor digitale esențiale pentru viitor

În era digitală, competențele digitale devin esențiale pentru succesul în carieră și viața personală. Prin integrarea tehnologiei în educație, elevii din clasele primare au ocazia să dezvolte abilități esențiale precum:

- **Navigarea și evaluarea informațiilor online:** Elevii învață să caute și să evalueze informațiile pe internet, să le treacă prin filtrul personal, ceea ce le dezvoltă abilitățile de gândire critică.
- **Utilizarea software-ului de birou:** Prin utilizarea programelor precum Microsoft Word, Google Docs sau PowerPoint, copiii își dezvoltă abilitățile de procesare a textului, de organizare a informațiilor și de prezentare.
- **Gândirea algoritmică și programarea:** Platforme precum Scratch introduc elevii în bazele programării și dezvoltă gândirea algoritmică și logică, abilități din ce în ce mai căutate pe piața muncii.

Dezvoltarea acestor competențe încă din clasele primare pregătește copiii pentru provocările viitoare și îi ajută să se adapteze mai ușor la o lume din ce în ce mai digitalizată.

Îmbunătățirea comunicării și colaborării

Tehnologia joacă, de asemenea, un rol important în facilitarea comunicării și colaborării atât între elevi, cât și între elevi și profesori. Instrumentele digitale, precum platformele de mesagerie, forumurile de discuții și proiectele colaborative online, permit elevilor să colaboreze în mod eficient și să lucreze în echipă, chiar și în afara orelor de curs.

Prin utilizarea acestor instrumente, elevii își dezvoltă abilitățile de colaborare, învățând să comunice eficient, să-și împartă sarcinile și să lucreze împreună pentru a atinge un scop comun. De exemplu, utilizarea Google Docs sau Microsoft Teams pentru proiectele de grup îi ajută pe elevi să contribuie în mod egal și să colaboreze în timp real.

Aceste abilități sunt esențiale nu doar pentru succesul academic, ci și pentru viitoarele cariere profesionale, unde munca în echipă este o cerință fundamentală.

Suportul pentru elevii cu nevoi speciale

Tehnologia joacă un rol important în sprijinirea elevilor cu nevoi speciale, oferindu-le instrumentele necesare pentru a participa la procesul de învățare alături de colegii lor. Instrumentele digitale pot fi personalizate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor cu dificultăți de învățare, tulburări de atenție sau deficiențe de vedere sau auz.

De exemplu, software-urile de recunoaștere vocală pot ajuta elevii cu dificultăți de scriere, iar programele de citire cu voce tare sunt utile pentru elevii cu dislexie. În plus, elevii cu deficiențe vizuale pot folosi instrumente care măresc textele sau care transformă textul în sunet.

Tehnologia contribuie astfel la crearea unui mediu de învățare mai incluziv, în care toți elevii au șansa de a participa și de a excela.

Dezavantajele și riscurile digitalizării în educația primară

Deși digitalizarea aduce numeroase beneficii în educație, există și o serie de riscuri și dezavantaje pe care trebuie să le luăm în considerare pentru a asigura un echilibru în utilizarea tehnologiei în clasă.

Inegalitatea accesului la tehnologie

Unul dintre cele mai mari dezavantaje ale digitalizării este inegalitatea în accesul la tehnologie. În multe comunități, mai ales în zonele rurale sau defavorizate, elevii nu au acces la internet sau la dispozitivele necesare pentru a participa la activitățile digitale. Acest lucru creează o discrepanță între elevii care beneficiază de resurse digitale și cei care nu au această oportunitate, contribuind astfel la adâncirea inegalităților educaționale.

Această problemă a fost accentuată de pandemia COVID-19, când școlile au trecut la învățământul online, iar elevii din familii cu resurse limitate au avut dificultăți în a urma cursurile.

Suprastimularea și efectele asupra sănătății mentale

După cum am menționat anterior, utilizarea excesivă a tehnologiei poate duce la suprastimulare, afectând capacitatea elevilor de a se concentra pe termen lung. În plus, copiii sunt mai vulnerabili la dezvoltarea dependenței de tehnologie, ceea ce poate afecta negativ performanțele școlare și interacțiunile sociale.

De asemenea, suprastimularea poate contribui la anxietate și la alte probleme de sănătate mentală, mai ales atunci când copiii sunt expuși la un flux constant de informații sau la presiunea de a performa în mediul digital.

Lipsa interacțiunii umane directe

Tehnologia, deși facilitează comunicarea digitală, poate diminua interacțiunea umană directă dintre elevi și profesori sau între elevi. În special în clasele primare, unde relațiile interpersonale și abilitățile sociale sunt în curs de dezvoltare, tehnologia poate înlocui interacțiunile față în față necesare pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Este esențial ca tehnologia să fie utilizată ca un instrument complementar și nu să înlocuiască interacțiunile reale, esențiale pentru dezvoltarea emoțională și socială a copiilor.

Prin urmare, în contextul actual, digitalizarea educației primare reprezintă o oportunitate valoroasă, dar și o provocare semnificativă. Integrarea instrumentelor digitale în procesul de predare-învățare are potențialul de a transforma radical modul în care elevii interacționează cu materialele didactice și de a le facilita accesul la informații variate. Această transformare poate stimula creativitatea, colaborarea și gândirea critică, competențe esențiale pentru succesul în secolul XXI.

Cu toate acestea, este esențial să abordăm provocările asociate cu digitalizarea, inclusiv inegalitatea accesului la tehnologie, riscurile pentru sănătatea mentală a copiilor și pierderea interacțiunii umane directe. Ca educatori, trebuie să găsim un echilibru între utilizarea eficientă a tehnologiei și păstrarea valorii relațiilor interumane în procesul educațional.

De asemenea, este important să fim conștienți de nevoile individuale ale elevilor noștri și să ne adaptăm metodele de predare pentru a le oferi o experiență educațională relevantă și semnificativă. Sprijinirea dezvoltării abilităților digitale trebuie să meargă mână în mână cu promovarea sănătății mentale și emoționale, asigurând astfel un mediu de învățare sigur și stimulat.

În final, digitalizarea educației nu este doar o tendință temporară, ci o necesitate pentru a răspunde cerințelor unei lumi în continuă schimbare. Ca învățătoare, voi continua să explorez și să implementez soluții digitale care să beneficieze elevii mei, învățându-i să navigheze cu încredere și responsabilitate în această lume digitală. Numai prin colaborare, inovare și empatie putem construi un viitor educațional care să îmbrățișeze diversitatea și să promoveze excelența pentru toți copiii.

ABILITĂȚILE PROFESORULUI CONSILIER ȘCOLAR

Prof. consilier școlar Cioara Delia Maria,
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Alba

Pe tot parcursul procesului de consiliere sunt absolut necesare anumite abilități fundamentale (capacități) care permit desfășurarea cu succes a activităților și duc la efectele pozitive scontate. Abilitățile necesare profesorului pentru desfășurarea activităților de consiliere sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Abilitățile de bază în consiliere	
1.	Ascultarea activă
2.	Observarea
3.	Adresarea întrebărilor
4.	Oferirea de feed-back
5.	Furnizarea de informații
6.	Parafrizarea
7.	Sumarizarea
8.	Reflectarea

Ascultarea activă este abilitatea de bază în consiliere ce oferă suportul unei bune comunicări între profesor și elevi. Ascultarea activă este cea care încurajează elevii să vorbească deschis și liber. Prin ascultare activă se comunică respect pentru ceea ce gândește sau simte interlocutorul și se transmite mesajul nonverbal că este înțeles.

Factori care susțin procesul de ascultare activă:

- comunicarea nonverbală (tonul și intensitatea vocii, mimica, gestică) să fie adecvată conținutului și stării afective a interlocutorului;
- contact vizual cu interlocutorul, fără însă a-l fixa cu privirea;
- asigurați-vă că ați înțeles corect ceea ce v-a comunicat interlocutorul prin formule de genul „Ceea ce vrei tu să îmi spui este că ...”;
- ascultați interlocutorul fără a fi preocupat de răspunsurile pe care doriți să le dați;
- puteți apela la afirmații de genul „hmm”, „da”, „înțeleg”;
- nu vorbiți continuu, dați interlocutorului ocazia să vorbească și să pună întrebări;
- ascultarea să fie autentică – consilierul să fie sincer interesat de problema/subiectul abordat;
- ascultarea să nu fie evaluativă – nu faceți judecăți de valoare în funcție de propriile atitudini și convingeri, în termeni de „bine” sau „rău” „acceptabil” sau „neacceptabil”, „potrivit” sau „nepotrivit”, „interesant” sau „neinteresant”;
- nu filtrați informațiile în funcție de interesele și convingerile dvs. personale;
- nu utilizați etichete din dorința de a integra interlocutorul într-o categorie;
- ascultarea să nu se centreze numai pe mesajul verbal - cele mai multe informații le obținem din mesajele non-verbale pe care le transmite persoana: reacții vegetative (paloarea sau roșeața feței), tonul vocii, gestică etc.

Deprinderi care trebuie evitate în procesul de ascultare activă:

- a fi neatent, a nu urmări ceea ce spune elevul;
- ascultarea „de suprafață”, superficială, când profesorul consilier pare doar că urmărește conversația, fără să fie însă atent la ceea ce se spune;
- a asculta fără a înțelege mesajul și a nu cere precizări suplimentare;
- a repeta în minte care va fi următoarea întrebare;
- a întrerupe elevul în mijlocul frazei;
- a asculta din conversație doar ceea ce așteaptă profesorul consilier să audă;
- a se simți amenințat, jignit pentru faptul că elevii au valori diferite de cele ale profesorului;

- a reacționa la subiectele care contravin opiniei proprii a profesorului.

Observarea

Abilitățile de observare permit o înțelegere mai reală a mesajului transmis, a stării afective a interlocutorului. Observarea are doi indicatori importanți: comportamentul nonverbal (mimică, gestică, voce, modificări vegetative) și comportamentul verbal (conținutul mesajelor). Observarea discrepanței dintre cele două componente oferă de multe ori informații suplimentare despre persoana/situația în cauză.

Dificultățile în procesul de observare apar atunci când se trece de la simpla observare a unor comportamente la interpretări personale ale acestora cu scopul de a face inferențe asupra personalității elevilor. Efectul acestei abordări greșite este pierderea relației de încredere cu elevii și a autenticității ei. Obiectivul orelor de consiliere nu este o încercare din partea profesorului de a încadra și eticheta elevii în categorii ci de a le oferi cadrul în care ei să se cunoască mai bine, să se dezvolte personal, să se respecte pe sine și să îi respecte pe ceilalți, să învețe să ia decizii responsabile.

Adresarea întrebărilor

Interogarea este o metodă invazivă și, ca urmare, trebuie utilizată cu precauție în cadrul orelor de consiliere. Profesorul-consilier adresează întrebări elevului sau elevilor pentru a-i ajuta pe aceștia în clarificarea sentimentelor, convingerilor, atitudinilor și valorilor personale. Întrebările pot fi: întrebări închise, justificative, ipotetice și întrebări deschise.

Întrebările închise sunt acele întrebări care generează răspunsuri în termeni de „da” sau „nu”. Aceste întrebări duc de cele mai multe ori la întreruperea comunicării. Există însă și circumstanțe în care putem utiliza aceste întrebări – pentru clarificarea unei informații concrete. Avantajul major al acestor întrebări este de a focaliza discuția și de a obține informații exacte despre un anumit aspect. De exemplu: „*Locuiești cu familia?*” sau „*Care este jucăria ta preferată?*”.

Întrebările justificative („de ce”) sunt întrebări inutile în consiliere, pentru că îndeamnă interlocutorul să identifice cauze sau motive și nu acesta este scopul consilierii. Acest tip de întrebări sunt asociate cu sentimentul de vină. Întrebarea „*De ce ai făcut așa sau de ce ai luat decizia X?*” este asociată în mintea unui elev cu „*De ce ai făcut un lucru așa de prostesc?*”. Întrebările „de ce?” îi fac pe cei interogați să fie defensivi și să nu mai comunice; în situațiile în care suntem întrebați de ce am reacționat „așa” ne simțim obligați să găsim explicații logice sau scuze pentru comportamentul nostru. În loc de a folosi întrebarea „de ce?” se recomandă folosirea întrebărilor deschise de genul „*Ai putea să-mi descrii situația X?*”. De cele mai multe ori e mult mai greu să afli de ce ai făcut un anumit lucru decât să răspunzi la întrebarea „*Ce s-a întâmplat?*”. Această întrebare se focalizează pe comportamentul prezent și permite elevului și consilierului să analizeze ceea ce se întâmplă în momentul de față.

Întrebările ipotetice sunt utile pentru vizualizarea consecințelor pozitive sau negative ale unor acțiuni și pentru luarea în considerare a unor alternative diferite de acțiune (ex. în planificarea vieții și a carierei). Întrebări de genul „*Cum ai vrea să fii peste 5 ani?*”, „*Dacă ai fi o floare, ce ai fi?*”, „*Dacă clasa ta ar fi un instrument muzical, care ar fi acela?*” sunt utile în abordarea de început a unor teme ca stima de sine, conflictul, luarea deciziilor. Ele asigură elevilor o stare de confort prin abordarea ipotetică a problemei și nu prin focalizări specifice sau individuale.

Întrebările deschise sunt acele întrebări care comunică interlocutorului că este ascultat și consilierul este interesat de informațiile pe care le aude. Aceste întrebări îl ajută pe interlocutor să-și exprime atitudinile, valorile, sentimentele și opțiunile asupra unei probleme abordate. Prin urmare, este indicat să se utilizeze în cea mai mare măsură întrebările deschise. Întrebările deschise facilitează procesul de comunicare prin invitația de a descrie situația: „*Ai putea să-mi spui mai multe despre ...?*”, „*Poți să descrii situația X?*”.

Oferirea de feedback

Oferirea unui feedback eficient este o abilitate care susține comunicarea dintre profesor și elev.

Recomandări pentru oferirea de feedback:

- Feedback-ul se va focaliza pe **aspectele pozitive**; el trebuie să fie **constructiv** și nu distructiv. Scopul este de a-l susține și ajuta pe elev și nu de a-l evalua sau judeca.
- Feedback-ul trebuie să fie **specific și concret**, focalizat pe un comportament specific și nu pe unul general. Exprimările vagi sau referirile indirecte la comportamentul în general sau la persoană nu îl ajută pe elev.
- Feedback-ul trebuie să fie **descriptiv**, și nu evaluativ sau critic. Se recomandă evitarea cuvintelor „bun” sau „rău” și a cuvintelor care derivă din ele pentru că nu spun nimic de comportamentul specific pe care trebuie să și-l dezvolte.
- Feedback-ul trebuie oferit pentru acele comportamente și atitudini care pot fi schimbate.
- Feedback-ul trebuie să ofere **alternative comportamentale**; dacă se oferă feedback pentru acele aspecte care nu pot fi schimbate, consecința imediată va fi o stare de conflict și tensiune emoțională trăite de elev.
- Feedback-ul **trebuie oferit imediat** pentru întărirea comportamentului și nu după o perioadă de timp.
- Feedback-ul trebuie să se adrese **comportamentului persoanei** și nu persoanei în general.

Furnizarea de informații

Profesorul consilier identifică pe parcursul orelor/ ședințelor de consiliere care sunt cunoștințele, atitudinile și abilitățile pe care le au elevii. În funcție de acuratețea informațiilor dobândite, profesorul oferă informații noi, corecte (de exemplu, informații despre droguri, boli cu transmitere sexuală). Informațiile trebuie transmise într-o manieră care duce la înțelegerea acestora.

Atunci când se constată lacune informaționale este important ca profesorul să nu ofere un feedback negativ elevilor în legătură cu aceste omisiuni sau distorsiuni, să nu critice persoana care le-a exprimat. Acest comportament duce la blocarea comunicării și astfel profesorul nu mai are posibilitatea de a încuraja atitudinea de curiozitate și nevoia de cunoaștere din partea elevilor.

Nu procesul de evaluare a cunoștințelor este important în consiliere. Important este cadrul și maniera interactivă de a furniza informațiile necesare, astfel ca elevul să poată lua decizii responsabile.

Parafrazarea

Parafrazarea este abilitatea de reformulare a ceea ce ni se pare esențial în mesaj. Are ca obiectiv clarificarea aspectelor legate de subiectul sau tema în discuție. Parafrazarea se realizează prin utilizarea unor fraze care comunică elevilor că mesajul a fost înțeles: „*Ceea ce spui tu se referă la ...*”, „*Cu alte cuvinte ...*”. Parafrazarea permite totodată și profesorului să își clarifice dacă a înțeles corect mesajul transmis de elevi. Este important ca profesorul să nu utilizeze alte cuvinte sau informații, pe care elevii nu le-au transmis în mesaj, pentru a nu da o interpretare personală a mesajului și pentru a nu influența direcția comunicării.

Sumarizarea

Sumarizarea este o modalitate de a concentra într-o manieră organizată cele mai importante aspecte ale discursului interlocutorului. Scopurile sumarizării sunt de a recapitula conținutul unui discurs sau de încheiere a discuției. Sumarizarea se utilizează și pentru stabilirea priorităților și alternativelor de abordare a unei teme sau subiect sau pentru clarificarea perspectivelor elevilor asupra alternativelor de abordare a aceluși subiect. Sumarizarea este utilă și ca formă de deschidere a unei noi etape a discuției pe tema stabilită, reamintind astfel concluziile etapelor anterioare. Sumarizarea se realizează împreună cu elevii și se clarifică în această fază subiectele care necesită o abordare ulterioară și cele care au fost deja identificate și clarificate.

Reflectarea

Reflectarea este exprimarea înțelegerii de către profesorul consilier atât a conținutului informațional cât și a stării emoționale transmise de elev. Uneori este mai relevantă reflectarea emoțiilor decât a conținutului. Reflectarea dă elevului sentimentul că este ascultat și că ceea ce exprimă sau trăiește este important. Scopul fundamental al reflectării este mai ales cel de validare a trăirilor emoționale ale elevilor.

Scopurile reflecției:

- să verifice înțelegerea celor relatate de interlocutor;
- să îi comunice interlocutorului înțelegerea și acceptarea necondiționată;
- să stabilească o relație bazată pe încredere.

Școala, ca principal factor de educare și formare a personalității elevului și a viitorului adult, poartă răspunderea realizării pregătirii sale astfel încât acesta să se poată adapta condițiilor schimbătoare ale mediului socio-cultural. Profesorul consilier școlar are un rol esențial în desfășurarea acestui proces și este necesar să-și dezvolte toate aceste abilități, pentru a obține rezultate pozitive.

Bibliografie

Băban, A., *Consiliere educațională*, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 2001.
 Dumitriu, I.Al., *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice*, Polirom, Iași, 2007.
 International Child Development Initiatives, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Ghid „Metode și instrumente pentru dezvoltarea abilităților de viață la clasă”, Proiect POSDRU
 Oancea, C., *Tehnici de sfătuire/consiliere*, Ed. Medicală, București, 2002.
 International Child Development Initiatives, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Ghid „Metode și instrumente pentru dezvoltarea abilităților de viață la clasă”, Proiect POSDRU

DEPĂȘIREA PROBLEMELOR EMOȚIONALE

Prof. Dărămuș Mariana Adriana, Creșa „Prichindel” Cugir

Majoritatea oamenilor sunt de părere că, evenimentele activatoare sunt cele care cauzează consecințele. Conform teoriei lui Albert Ellis problemele emoționale și comportamentele indivizilor rezultă dintr-o gândire și înțelegere defectuoasă a evenimentelor, decât din evenimentul în sine. Acest tip de comportament poate fi identificat și schimbat, iar înlocuirea lui va avea ca rezultat modificări la nivelul emoțiilor și comportamentelor persoanei.

E.R.E.C (educația rațional emotivă și comportamentală) pleacă de la ideea centrală a teoriei demonstrată prin modelul ABC al tulburărilor emoționale:

A	B	C	
evenimentul acel	credințele emotivă/comportament (un eveniment de viață)	consecința eveniment	activator a acestor interpretări
			despre

O altă teorie ce stă la baza R.E.B.T (teoria rațional emotivă și cognitiv comportamentală) susține că de fapt, credințele referitoare la eveniment sunt cele care intervin și devin critice în determinarea consecințelor. Dacă credințele sunt raționale (adică conforme cu realitatea) ele rezultă sub forma unor emoții sănătoase și moderate care îi ajută pe oameni să acționeze în mod constructiv și să-și atingă scopurile. În opoziție credințele iraționale duc la apariția unor emoții nesănătoase precum: furia, anxietatea, depresia, care îi împiedică să-și atingă scopurile.

Este important ca preșcolarii să înțeleagă că au gânduri diferite în situații diferite și sunt recomandate câteva modalități de a gândi rațional:

- Să fim atenți la ceea ce gândim;
- Să încercăm să depășim acele momente gândind pozitiv;
- Să avem în minte că nu suntem singurii cărora li se întâmplă asemenea lucruri.
- Să ne pese de propria persoană în felul acesta nu ne vom mai consuma trăind o emoție așa de auto-distructivă.

În loc să fim sclavi din punct de vedere emoțional să folosim această situație ca pe o provocare la schimbare nu ca pe o catastrofă. O emoție negativă provoacă un dezechilibru interior de aici pleacă ideea: „Minte sănătoasă într-un corp sănătos.”

Copilului îi lipsește vocabularul pentru a-și exprima sentimentele pe care le trăiește în interior, nu poate să-și spună stările de suflet în cuvinte iar aceasta îl revoltă. Codându-și astfel mesajul copilul caută să se facă înțeles. Greșeala noastră constă în faptul că, de cele mai multe ori ne agățăm de cuvinte în loc să fim atenți la emoțiile pe care copilul încearcă să le exprime:

Exemplu: „Aș vrea să mă ascund când mă ceartă tata.”

„Nu face asta, o să se supere și mai tare.”

Când joacă acest rol trebuie să interpretăm sentimentul pe care îl trăiește:

-Ți-e teamă atunci când se întâmplă asta? Astfel îl determinăm să:

- pună în cuvinte ceea ce simte;

- simte că-i recunosc suferința în același fel în care o simte și el

- scapă de senzația negativă care îl cuprinde.

Prin repetiție copilul va învăța să-și pună emoțiile în cuvinte și să se elibereze de tot ceea ce simte în loc să manifeste comportamente deranjante.

Noi ca părinți ar trebui să fim un exemplu pozitiv pentru copii, exprimându-ne trăirile:

„Îmi place/Nu-mi place..”

„Sunt necăjit pentru că mă așteptam la..”

„Mă tem de.. Nu mă tem de..”

Copilul va avea modelul unei persoane care vorbește despre ea despre bucuriile și greutățile ei și care se deschide. Este foarte important să-i reflectăm sentimentul și să-l ajutăm să descopere natura profundă, exactă a problemei sale.

Ex : „Ești supărat ..”, „Ți-e teamă”.. „Te-ai simțit jignit..”

Să fim oglinda lui emoțională pentru a aduce lumină în dificultatea lui.

Angoasa se naște din ce rămâne nespus. Se întâmplă că anumite emoții să nu fie exprimate verbal pentru că nu știu să pună sentimentele în cuvinte și astfel mimează emoțiile trăite (stau îmbufnați, lovesc, plâng, țipă, se ceartă, se izolează, se închid în ei). Noi ca părinți ar trebui să-i arătăm modul de exprimare:

Copilul își brusciază sora: „Ești supărat fiindcă ți-a luat jucăria.”

Copilul stă bosumflat: „Ești dezamăgit fiindcă nu ți-am permis acest lucru..”

Copilul resimte toate emoțiile părinților săi. De exemplu: dacă tatăl este nemulțumit la serviciu, este supărat pe sine, pe firma la care lucrează și încearcă să camufleze această frustrare, copilul o va percepe și o va resimți. El va manifesta furia pe care tatăl o refulează.

Toate neplăcerile care nu se pot exprima sunt principala cauză a suferințelor fizice și a comportamentelor deranjante ale copiilor.

„Minte sănătoasă într-un corp sănătos” nu trebuie uitată: hrana, somnul, mediul dar și mai important nu trebuie să uităm că un copil își dezvoltă sistemul imunitar și când avem de-a face cu răceli repetate, dureri de burtă etc. cu siguranță că spune ceva de care ar trebui să ne ocupăm.

Bibliografie:

Helene Renaud 8 metode eficiente pentru educarea copiilor.

[www.selfkit](http://www.selfkit.wordpress.com/teoria-rațional-emoțională-si-comportamentală) wordpress.com/teoria rațional emotivă și comportamentală.

IOSIF MOGA, UN TEOLOG BLĂJEAN, TRIBUN ÎN OASTEĂ LUI AVRAM IANCU ÎN TIMPUL REVOLUȚIEI DE LA 1848-1849

Prof. dr. Dumbrăvescu Nicolae,
Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare”, Blaj

Școlile Blajului au fost încă de la fondarea lor un focar de cultură și de formare în spirit național. Astfel de pe băncile școlilor din „Mica Romă” au ieșit o serie de tineri care au pus idealul național mai presus chiar și decât propria viață. Un astfel de tânăr format în Școlile Blajului este Iosif Moga care s-a implicat activ în revoluția de la 1848-1849 din Transilvania riscându-și în orice moment viața pentru idealul național al românilor din Transilvania.

Iosif Moga face parte din rândurile celor mai buni tribuni ai legiunii Auraria Gemina, condusă de prefectul Avram Iancu. Se cunosc puține date despre tinerețea și formarea sa școlară, un aspect important identificat referindu-se la urmarea cursurilor școlilor din Blaj¹.

S-a implicat activ, încă din primăvara anului 1848, în mișcările revoluționare din Munții Apuseni. Imediat după adunările de la Blaj din primăvara anului 1848, Iosif Moga a început să organizeze garda românească din Oferbaia, unde ocupa și funcția de notar. Din acest motiv a fost arestat și întemnițat la Abrud de autoritățile maghiare, alături de Simion Balint.

În 17 iulie 1848, Ioan Ciurileanu i-a vizitat pe Iosif Moga și pe Simion Balint în închisoare de la Abrud, unde îl găsea pe cel dintâi într-o cameră, legat cu lanțuri de mâini și de picioare. Pe parcursul verii, Iosif Moga și Simion Balint au fost transferați de la Abrud în temnița de la Aiud².

În octombrie 1848, în contextul aflării unor știri că la Zlatna ar exista conflicte între români și maghiari, prefectul Avram Iancu i-a ordonat tribunului Iosif Moga, ce se afla staționat la Baia de Arieș, să meargă către Zlatna pentru a liniști cele două națiuni și pentru a pune la adăpost averea statului. Acesta nu a putut pune în practică acest ordin, din cauza faptului că era ocupat cu dezarmarea ungurilor din această localitate, iar în contextul în care s-ar fi pus în mișcare spre Zlatna ar fi putut apărea și aici conflicte între maghiari și români. În acest context, Iosif Moga a preferat să rămână în Baia de Arieș, pentru a păstra cele două națiuni în deplină liniște³.

Sub presiunea adunării naționale de la Blaj, din septembrie 1848, tribunul Iosif Moga a fost eliberat din temnița de autoritățile maghiare, împreună cu preotul din Roșia Montană - Simion Balint. După eliberare, deși slăbit de puteri și galben la față, Iosif Moga a mers alături de Simion Balint, la Blaj, unde au fost primiți cu mare bucurie de mulțimea adunată în ziua de 22 septembrie 1848⁴.

La 23 octombrie 1848, Iosif Moga a adunat un număr însemnat de români din Munții Apuseni și și-a stabilit tabăra la Baia de Arieș. Aici i-a arestat pe maghiarii Gheorfi Ignatz, Dionisie Veres (director de mine) și Nicolae Polos (controlor de mine) din cauza faptului că scriseseră guvernului maghiar să trimită armata în munți, întrucât români se răscoală. I-a amendat cu 600 de florin și apoi i-a eliberat. De la Baia de Arieș, tribunul Iosif Moga a plecat cu trupa sa în comunele ungurești - Trascău și Sîngiorz, pe care le-a dezarmat și apoi a mers la Vințul de Sus, unde s-a încorporat cu trupa sa în oștea condusă de Avram Iancu⁵.

Tribunul Iosif Moga a luat apoi parte, alături de un detașament de lăncieri din Legiunea Auraria Gemina, la bătăliile de la Huedin din toamna anului 1849, unde a comandat alături de

¹ Iacob Mârza, „Școlile de la Blaj și Revoluția de la 1848 -1849 din Transilvania”, în *Omagiu Părintelui Profesor Ioan Mitrofan la 65 de ani de viață și 35 de ani de preoție*. Coordonator: William A. Bleiziffer, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2014, p. 322.

² Pompiliu Teodor, *Avram Iancu în Memorialistică*, Cluj, Editura Dacia, 1972, pp. 144-145.

³ *Revoluția românilor din Transilvania 1848-1849. Rapoartele prefectilor revoluției Avram Iancu, Ioan Axente Sever și Simion Balint*, Ediție îngrijită, studiu introductiv, note și bibliografie de Ioachim Lazăr, Deva-Cluj-Napoca, Editura Călăuză/Argonaut, 2014, p. 48.

⁴ Silviu Dragomir, *Avram Iancu*, București, Editura Științifică, 1968, p. 73.

⁵ Ioan Ciurileanu, „Fragmente istorice din anii 1848-1849”, în Nicolae Bocșan Valeriu Leu, *Memorialistica Revoluției de la 1848 în Transilvania*, Cluj-Napoca Editura Dacia, 1988, p. 216.

prefectul Legiunii Câmpiei - Nicolae Vlăduțiu, de prefectul Legiunii Clujului -Florian Micaș și de tribunul Ioan Ciurileanu trupa românească, pe care memorialistul Ioan Ciurileanu o aproxima la 60.000 de luptători. În bătălia din 13 decembrie 1848, de la Huedin trupa de lăncieri români comandată de Iosif Moga a ocupat în planul de atac al comandantului Wardener zona de la Silduri, unde a obținut mai multe victorii⁶.

Retragerea trupelor imperiale conduse de Wardener de la Huedin l-a luat prin surprindere pe tribunul Iosif Moga, care nu a plecat la 22 decembrie 1848 cu celelalte trupe române de la Huedin, ci a mai zăbovit câteva zile prin aceste ținuturi. Din această cauză, în retragerea sa de la Huedin spre Cluj a fost atacat de un detașament de honvezi maghiari care au reușit să captureze 600 de lăncieri români, dintre care 300 au fost omorâți, iar restul au fost trimiși în prizonierat la Oradea⁷. După acest eveniment nefericit, tribunul trecu Someșul (la Bonțida) aruncându-se în câmpie, către Barei și Gadalinu, cu intenția de a scăpa în munții tribunatului său. Aici, trupa sa a fost înconjurată de insurgenții maghiari, tribunul Iosif Moga scăpând cu mare greutate, alături de cei mai apropiați colaboratori ai săi înspre trupele lui Urban, în timp ce restul trupei a fost măcelărită de inamicii maghiari. În acest context, acesta, alături de cei mai apropiați 10 colaboratori ai săi s-au retras cu trupele Urban în Bucovina⁸. Astfel și-a încheiat activitatea revoluționară tribunul Iosif Moga. Prin activitatea sa revoluționară Iosif Moga se înscrie în galeria marilor bărbați ai anilor 1848-1849.

Bibliografie:

Ciurileanu, Ioan „Fragmente istorice din anii 1848-1849”, în Nicolae Bocșan Valeriu Leu, *Memorialistica Revoluției de la 1848 in Transilvania*, Cluj-Napoca Editura Dacia, 1988.

Dragomir, Silviu, Avram Iancu, București, Editura Științifică, 1968.

Mârza, Iacob, „Școlile de la Blaj și Revoluția de la 1848 -1849 din Transilvania”, în *Omagiu Părintelui Profesor Ioan Mitrofan la 65 de ani de viață și 35 de ani de preoție*. Coordonator: William A. Bleiziffer, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2014.

Revoluția românilor din Transilvania 1848-1849. Rapoartele prefecților revoluției Avram Iancu, Ioan Axente Sever și Simion Balint, Ediție îngrijită, studiu introductiv, note și bibliografie de Ioachim Lazăr, Deva-Cluj-Napoca, Editura Călăuză/Argonaut, 2014.

Teodor, Pompiliu, Avram Iancu în *Memorialistică*, Cluj, Editura Dacia, 1972.

ABORDARE REGGIO EMILIA „TOTUL DESPRE ALBINUȚE”

Prof. învă. preșcolar Feurdean Maria-Garofița, prof. învă. preșcolar Filimon Daniela
G.P.P „Dumbrava Minunată” Alba Iulia

Punctul de plecare al proiectului nostru l-a constituit o ieșire în curtea grădiniței. Fiind primăvară, tot felul de gâze zburau prin aer, dar o albinuță a atras atenția unei fete. Așezată pe o floare, culegea polen. Fetița curioasă a întrebat: „Oare unde duce albinuța polenul?”

Documentarea

Pentru eficiența derulării acestui proces, învățarea trebuie să fie documentată, iar pentru îndeplinirea acestui aspect am folosit mai multe instrumente precum aparatele foto, video, jurnale în care am înregistrat ideile, acțiunile, spusele copiilor. Cele mai elocvente rezultate ale documentării sunt fotografiile, înregistrările video, consemnările, lucrările realizate, ele reprezintă memoria

⁶ Ibidem, p. 220.

⁷ Ibidem, p. 223.

⁸ *Revoluția românilor din Transilvania 1848-1849*, p. 59.

activităților desfășurate și au constituit la final un instrument de evaluare și autoevaluare foarte important. Toate acestea îndeplinesc mai multe obiective: oferă informații despre activitatea de învățare, ajută cadrele didactice să reflecteze asupra individualității copilului, a evoluției sale, fiind disponibile copiilor, ei își pot aprecia munca și percep astfel și aprecierile celorlalți, copilul capătă încredere în sine, fiind în multe situații propriul creator în procesul de învățare.

Desfășurarea proiectului

Pornind de la principiile acestei abordări, am lăsat lucrurile să curgă natural, am avut ca partener natura, le-am pus la dispoziția copiilor materiale și i-am lăsat să exploreze, să descopere, să cunoască, să învețe, dar nu oricum, ci prin joacă. Cel mai important aspect a fost rolul educatoarelor de observator discret, ce ascultă cu atenție copilul, ce-l îndrumă și-l ghidează pe parcursul călătoriei de învățare, consemnând interesele lor, curiozitățile, uneori intervenind cu întrebări simple pentru a înțelege intenția lor. Cum a pornit aceste proiect? Deoarece natura a fost atât de generoasă în primăvara acestui an și ne-a oferit timp frumos, am hotărât împreună cu ei să ieșim afară, în curtea grădiniței să cercetăm împrejurimile. Ne-am pregătit în prealabil, am discutat cu părinții, ne-am îmbrăcat corespunzător, am stabilit reguli și am pornit... Proiectul inițial s-a desfășurat pe parcursul unei săptămâni, însă, la solicitarea copiilor și în contextul unor temperaturi ridicate pentru această perioadă, am continuat încă două- trei zile. Pe tot parcursul proiectului preșcolarii au manifestat un interes sporit pentru toate găzele, în special pentru albinuțe.

Ajunși în sala de grupă după această experiență de cunoaștere a mediului de viață a găzelor, am desfășurat diverse activități, am început să învățăm prin descoperire, prin antrenarea tuturor simțurilor, utilizând strategia celor 100 de limbaje ale copilului. Am observat modul în care copiii au interacționat cu tema, fapt ce ne-a ajutat să schimbăm direcția de învățare în funcție de interesele lor, astfel procesul a devenit unul plăcut și natural.

Activități desfășurate:

LIMBAJ VIZUAL ȘI ȘTIINȚIFIC

Centru de interes - Știință

Crearea și observarea mediului de viață al insectelor.

Materiale folosite: pietre, pământ, mușchi din pădure, felii de lemn, crenguțe, insecte (vii și figurine), tavă de activități, paie, porumb, lupă, microscop, ramă de ceară, borcane cu miere, echipament de apicultor.

LIMBAJ FIZIC ȘI INGINERESC

Centru de interes - Construcții

Realizarea unui stup, unui fagure, unor albinuțe din lemn și conturarea albinuțelor cu boabe de porumb.

Materiale folosite: cofraje pentru ouă, boabe de porumb, nasturi, felii de lemn, fișe model, figurine insecte.

LIMBAJ SIMBOLIC

Centrul de interes – Artă

Albinuțe pe piatră și faguri amprentați

Materiale folosite: pietre, acuarele, foi albe, folie cu bule de aer, palete pentru culori, fișe cu albinuțe model.

LIMBAJ MATEMATIC

Centru de interes-Știință

Raportarea cantității la număr.

Materiale folosite: insecte de numărat, imagine stup cu cifre, tăvi cu făină de mălai.

Bibliografie:

- „Curriculum pentru educație timpurie 3-6/7 ani ” – 2019
- Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiiu, Georgeta; Fulga, Mihaela -, „Metode interactive de grup” - Ghid metodic, editura Arves.

LOCALIZAREA GEOGRAFICĂ A ORAȘULUI CÂMPENI. SĂ NE CUNOAȘTEM ORIZONTUL LOCAL

Prof. Boncuțiu Simona Elena, Școala Gimnazială Câmpeni

1. Coordonatele matematice și hipsometrice

Orașul Câmpeni se află situat la intersecția meridianului de $23^{\circ} 02' 44''$ longitudine estică cu paralela de $46^{\circ} 21' 45''$ latitudine nordică. Poziția lui pe aceste coordonate matematice explică în mare parte caracteristicile climei și legat de aceasta întregul complex de elemente fizico-geografice, care se află în relații de intercondiționare cu așezarea și elementele climatice.

Din punct de vedere hipsometric pe teritoriul studiat se întâlnesc diferențe altitudinale în funcție de tipul de relief. Aceste diferențe sunt relative mari, ele variind între 550 m la nivelul luncii Arieșului și 1.050 m pe vârfurile de la obârșia văilor Caselor și Brătineasa, însă , în apropierea Văii Arieșului culmile sfârșesc prin abrupturi în jurul cotei de 800m.

2. Așezarea în cadrul regional

Orașul Câmpeni este situat în nord-vestul județului Alba (fig. 1), în zona de mijloc a Munților Apuseni, într-un bazin depresionar străbătut de râul Arieș, încadrat de Munții Bihorului în vest, Muntele Mare în nord- est, Munții Trascăului și Munții Metaliferi în sud- est.

Fig. 1 Așezarea orașului Câmpeni în cadrul județului Alba

Orașul se întinde în aval de confluența Arieșului Mare cu Arieșul Mic pe terasele văii Arieșului care au caracter monolateral. Astfel, cea mai mare parte a orașului (90 %) este situată pe stânga Arieșului și numai 10 % pe dreapta, începând de la confluența văii Sohodolului cu Arieșul până la confluența acestuia cu valea Vârșilor (fig.2). Terenul ocupat de oraș este accidentat, versanții dealurilor sunt abrupti și numai o mică parte formată din lunca Arieșului este plană.

Fig. 2 Bazinetul depresionar Câmpeni

Prin poziția sa geografică, în cadrul Munților Apuseni, orașul Câmpeni, se încadrează în zona climatului temperat – continental cu influențe oceanice, caracterizat prin veri răcoroase, cu precipitații bogate și ierni blânde.

Datorită climatului și reliefului, solurile predominante sunt brun- montane de pădure tipice și podzolice, brun- montane de pădure în diferite stadii de podzolire și aluvionare de luncă pe care se dezvoltă o vegetație de conifere, foioase, respectiv sălcii, plop, arin, precum și plante higrofile ca rogozul, coada calului.

3. Așezarea în cadrul administrativ și față de căile de comunicație

Față de capitala țării, Câmpeniul se află la aproximativ 440 km, spre nord- vest, în partea centrală a Munților Apuseni.

Poziția acestui oraș în zona de mijloc a Munților Apuseni, a determinat încrucișarea unor drumuri comerciale, cu importante urmări asupra apariției și dezvoltării orașului Câmpeni și a vieții social-economice din această zonă.

Din punct de vedere administrativ Orașul Câmpeni face parte din județul Alba, fiind considerat capitală a „Țării Moșilor”, ce prezintă o influență deosebită asupra localităților din Munții Apuseni, din punct de vedere social, cultural cât și din punct de vedere economic.

În prezent suprafața teritoriului administrativ al orașului, împreună cu cele 22 de sate componente ale sale ([Boncești](#), [Borlești](#), Botești, [Certege](#), [Coasta Vâscului](#), [Dănduț](#), Dealu Bistrei,

Dealul Capsei, Dric, Fața Abrudului, Mihoești, Motorăști, Peste Valea Bistrei, Poduri, Sorlița, Tomușești, Valea Bistrei și Valea Caselor) este de 8.670 ha (fig . 3).

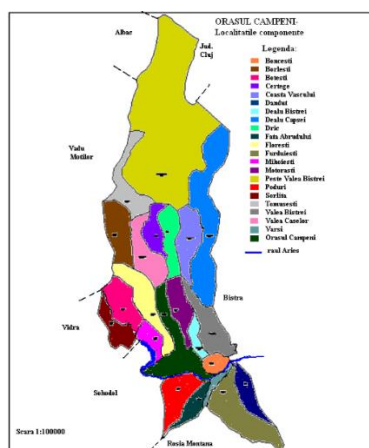

Fig. 3 Orașul Câmpeni – încadrarea în teritoriu

Limita estică a Câmpeniului se întinde între oraș și localitatea Bistra. În parte de nord se învecinează cu localitatea Măguri Răcătău din județul Cluj, iar în partea de nord-vest cu localitatea Albac. În de vest se învecinează cu localitățile Vadu Moților și Vidra, iar în partea de sud-vest cu localitatea Sohodol. În partea de sud se află localitatea Roșia Montană (fig. 3).

Față de celelalte orașe, mari și importante centre culturale, economice și industriale, Câmpeniul se află la aproximativ egala depărtare de Alba Iulia și Turda, 80 km, 120 km față de Cluj Napoca, 95 km față de Deva și 160 km față de Oradea. Cu toate aceste orașe Câmpeniul se leagă prin drumurile naționale: DN 75 ce leagă Câmpeniul de Turda și Ștei (pe Arieșul Mare și prin Pasul Vârtop, 1 160 m), DN 74 A leagă Câmpeniul de Abrud, iar DN 74 leagă Câmpeniul de Alba Iulia (prin Pasul Bucium, 915 m) și de Brad (prin Pasul Buceș, 725m) (fig.4).

Fig. 4 Amplasarea orașului Câmpeni pe harta rutieră a României (după <http://wpedia.goo.ne.jp/>)

Pe lângă drumurile naționale ce leagă Câmpeniul de alte localități, mai întâlnim aici și o cale ferată îngustă care traversează o parte din Munții Apuseni între orașele Turda și Abrud. Între anii 1910-1912 ia ființă calea ferată îngustă Turda-Abrud (numită „Mocăniță” datorită faptului că localnicii din zona respectivă erau cunoscuți și sub numele de „mocani”). Mocănița Turda-Abrud s-a dat în funcțiune la data de 20 iunie 1912 și a fost scoasă din uz în anul 1998, datorită nerentabilității acestei căi ferate.

BIBLIOGRAFIE

1. ANGHEL, GH., MĂHĂRA, GH., ANGHEL, EMILIA, 1982, *Alba- Ghid turistic al județului*, Editura Sport Turism, București;

2. BLEAHU, M. și colab., 1976, *Geografia Munților Apuseni*, Ed. Academiei R.S. România, București;
3. GACEU, O., 2005, *Clima și riscurile climatice din Munții Bihor și Vlădeasa*, Editura Universității din Oradea, Oradea;
4. GHINEA, D., 2000, *Enciclopedia geografică a României*, Editura Enciclopedică, București;
5. POSEA, G., POPESCU, N., IELENICZ, M., 1974, *Relieful României*, Editura Științifică, București;
6. 2004, *Monografia Județului Alba*, Consiliul Județean Alba

RĂVAȘ CĂTRE ELEVII MEI (FOȘTI, ACTUALI ȘI VIITORI), DAR MAI ALES CĂTRE PĂRINȚII LOR ȘI CĂTRE ORICE ADULT CARE INTERACȚIONEAZĂ CU TINERII

Prof. Fleșer Codruța, Colegiul Național „I.M.Clain” Blaj

Dragilor, ori de câte ori vă vine să spuneți cuiva, sau auziți pe cineva dând vreunui tânăr - în creștere încă, ponturi (și poante) de genul:

- ◇ „Lasă, că mergi tu la școală, și-apăi vezi tu acolo!”
 - ◇ „Îs prea multe prostii pe care trebuie să le învețe copiii la școală!”
 - ◇ „La ce e necesară atâta teorie? Practica, aia contează!!!”
 - ◇ „Eu nu am învățat atâta matematică/gramatică/fizică etc. și pentru aia, uite... m-am descurcat!”
 - ◇ „La ce-i va folosi peste 10 ani să știe ce-i aia o ecuație/un atribut substantival genitival/ formula acidului clorhidric etc.?”
 - ◇ „Ce texte literare, frate?... școala vieții contează! Eu am trăit mai mult decât scriu ăia morții, în cărțile lor!”
 - ◇ „Da’ la ce ajută să citesc despre lumea de acum ’nșpe mii de ani? Noi trăim alte vremuri! Ce mă interesează pe mine cum trăiau ăia?”
 - ◇ „Lasă că într-a opta/a doispea îl trimite la ore și își ia examenele!”
- vă rog, încercați să vă conștientizați pe deplin că:

Programele sunt încărcate, mai ales în România, programul școlar e prea aglomerat, manualele sunt adesea pline de greșeli, încă mai e mult loc de corectat și de reparat, e adevărat, dar școala te învață și că:

* Nimeni dintre noi nu se poate apuca de gătit o prăjitură, de reparat un dispozitiv, de făcut o injecție, de realizat o piesă, de croit o haină, de orice altceva, până nu pricepe principiile de bază ale activității respective – adică teoria! Copilul are nevoie să descopere, exersând, că nu ajută să te apuci de ceva, practic, până nu te-ai informat minimal, teoretic, despre subiect!!

* Dacă știi principiile de bază, poți ușor merge mai departe, devenind astfel tot mai competitiv, mai original! Creativitatea se exersează și ea, nu e apanajul geniilor doar... toți putem fi creativi, dacă știm principiile elementare ale domeniului respectiv și dacă există pasiune pentru el! Altfel însă – nu! Altfel, ni se va părea fie că suntem prea proști ca să putem găsi singuri o rezolvare, fie că rătăcim ca-ntr-un hățiș labirintic, de unde e prea greu de ieșit, așa că șansele de abandonare a demersului de căutare a soluției, vor crește mereu. Soluția viabilă pentru viitorul copiilor noștri nu e să renunțe și să abandoneze labirintul, ocolindu-l, ci să găsească o cale funcțională de ieșire de acolo și, în general, din orice labirint le va mai ieși vreodată în cale! De-asta, mereu, va fi necesară o asimilare - măcar minimală, de teorie... ca să practici apoi eficient, și creativ, ceea ce ai învățat.

* Rostul disciplinelor pe care le studiază nu este doar să îi pregătească direct pentru viață, să le transmită cunoștințe, să le formeze deprinderi pe care să le folosească exact așa peste 10-20-50 de ani. Lumea chiar a intrat într-un iureș al vitezei tehnologice care, realmente, demonetizează și devalorizează rapid cunoștințe, priceperi, și chiar abilități, uneori. Și-apoi, să fim onești: chiar nu știm exact pentru ce fel de realitate a vieții pregătim generațiile de acum înainte. Însă... indiferent cum va arăta viața peste 10-20-100-x ani, omul tot numai pe sine va putea să se bazeze... tot el, cu propria minte va trebui să găsească soluții. Rostul studierii gramaticii și al matematicii/fizicii/chimiei etc., este, de fapt, în primul rând, să le antreneze copiilor gândirea logică, uneori pe cea speculativă, să-i stimuleze să memoreze câteva repere fixe – nu multe, e drept, dar cu care apoi să jongleze... să realizeze conexiuni, să gândească în pași, algoritmizat, să creeze soluții noi, pentru realități noi; să găsească erori în raționamentele făcute, să le remedieze și să meargă mai departe! Nu îl va întreba nimeni ce e un atribut substantival genitival peste 10 ani de la absolvire, e adevărat, dar.... până a ajuns la soluția asta de „atribut substantival genitival”, creierul lui a făcut deja, în școală, o grămadă de „operații”:

1. Dacă am adresat întrebarea unui substantiv care este regent => deduc faptul că funcția cuvântului vizat e de atribut;
2. Dacă respectivul cuvânt e un substantiv => vorbesc despre un atribut substantival;
3. Întrebarea a fost „a cui.....?” => e un atribut substantival genitival!
4. Totodată, întregul demers a întărit fixarea, memorarea logică, nu mecanică, prin reamintire și refolosire de cunoștințe și de deprinderi anterioare.
5. Bonus: copilul se alege și cu înțelegerea și folosirea conștientă a limbii materne – (dacă e ora de gramatică), a modului în care lumea în care chiar trăiește este alcătuită: fizic, chimic, structural etc (dacă vorbim de alte discipline). De făcut calcule... nu mai vorbim, toți le facem, aproape zilnic

Și-atunci ce e rău în asta? Evident că va uita ceea ce nu îi va fi frecvent util în viață ulterior (– minunatele noastre creiere au funcția automată de „delete”, și nu ne prea întreabă dacă vrem sau nu să ștergă ceva), dar deprinderea de a gândi logic, de a înțelege când va greși, ulterior, în viață, că abandonul nu e singura variantă, ci că are alternativa – exersată în școală deja, să se oprească și să re poziționeze, să caute informații atunci când întâlnește un obstacol, să fie încrezător că poate găsi soluția cu mintea sa – astea toate sunt câștiguri neprețuite. Nu ce „învață” la școală să facă e câștigul copilului, ci procesul migălos, îndelungat prin care învață să facă ceva, înaintând cu pași mărunți, tatonând, greșind, corectând, reluând, dându-și timp să priceapă în ritm propriu și să crească!

Astfel, nici nu e greu de înțeles atunci, de ce mersul la „ore” în clasele terminale, în speranța vreunui „temeinic învățat intensiv” e doar o frecție la un picior de lemn, o utopie. Nu ai cum să chiar recuperezi într-un an, ce ar fi trebuit să construiești în patru ani de zile... nici chiar dacă ai fi

Făt-Frumos! Gândiți-vă fiecare la domeniul la care vă pricepeți mai bine... cât timp v-a luat să ajungeți la priceperea asta, de acum? Puteți spune că nu mai aveți nimic de învățat? Atunci? La ce ajută să îi încurajăm pe cei foarte tineri în credința că vor putea construi solid într-un an ce trebuia construit în patru?!

Prin urmare, dragi prieteni, ori de câte ori vă vine să verbalizați asemenea gânduri în fața unui tânăr – copil sau adolescent, amintindu-vă de neplăcerile, suferințele sau chiar chinurile proprii vieți de elev/student, abțineți-vă! Ori de câte ori auziți pe altcineva făcând asta, încercați să diminueți efectele nocive în mințile copiilor! Lăsați-le și lor, celor foarte tineri care acum cresc, șansa de a parcurge procesul propriei creșteri, cu bune și cu rele, sprijiniți-i afectiv, atunci când le e foarte greu, ajutați-i să transforme neplăcerile experiențelor școlare în oportunități de învățare pe termen lung, dar nu le mai tăiați din start orice șansă, sugerându-le că școala e doar loc de pierdut vremea, „chestii” inutile, mediu anacronic, învechit sau spațiu al schingiurii intelectuale. Lipsa lor de experiență îi va face să creadă din start că aveți dreptate și își vor construi în mințile lor niște bariere, niște limitări dăunătoare ce vor acționa ca niște viermi ce rod copacul – sănătos, de altfel, din interior. Oricât s-ar strădui dascălii să se adapteze realităților contemporane, să flexibilizeze relațiile, să însenineze atmosfera, să deschidă posibile drumuri potrivite pentru elevii lor, se vor lovi mereu de zidul dur pe care tinerii l-au ridicat în prealabil în mințile lor, cu ajutorul acestor semințelor plantate prin asemenea remarci toxice pe care le tot aud de la adulții din jur, de timpuriu. Nu școala cu disfuncționalitățile ei – care există, e drept, îi va ține cel mai tare în loc pe învățăcei, în superioritatea și autosuficiența ignoranței desăvârșite, în starea de plictiseală permanentă, de blazare și de neimplicare, ci tocmai aceste fantome ale trecutului personal al adulților din jurul lor, care dau verdicte bazându-se pe ce-au trăit ei în școală, și ignorând cu desăvârșire prezentul și adevărul acestuia. Iar voi, cei care acum sunteți elevi și studenți, încercați să vă amintiți cam ce vârstă aveți când ați auzit astfel de verdicte în jurul vostru... de la cine? cât de des? vă aparțin sau v-au fost inoculate și le-ați adoptat din mers?

Degeaba le vom reproșa ulterior că sunt ignoranți, delăsători, dezinteresați, blazați, lipsiți de pasiuni și de respect. Nu s-au născut așa... au devenit așa! Și astfel de opinii/generalizări exprimate cu glas tare în fața lor, chiar dacă nu sunt cauza directă a fenomenului, au atârnat greu în balanța toxicității de care au fost înconjurați de mici și care le otrăvește mințile lent, dar sigur.

Încă mai putem repara ceva.... trebuie doar să vrem asta.

Cu speranțe,

Profă

„Viața-i o călătorie, nu o destinație!”

dincolodecuvant.com/blog/rva-ctre-elevii-mei-fosti-actuali-i-viitori-dar-mai-ales

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ – DE CE LUNGILĂ ȘI DUNGATA STAU MEREU ÎMPREUNĂ?

Prof. inv. preșc. Godiciu-Runcan Ileana-Maria, Grădinița cu P.P. nr. 3 Sebeș
Prof. inv. preșc. Salade Elena-Izabela, Grădinița cu P.P. nr. 3 Sebeș

NIVEL DE VÂRSTĂ/ GRUPA: nivel II, Grupa mare;

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?

TEMA PROIECTULUI: Animale de pe Glob

SUBTEMA: Animale din savană;

TEMA ACTIVITĂȚII: „De ce Lungilă și Dungata stau mereu împreună”;

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Act. integrată

CONȚINUTURI ABORDATE:

DLC (Ed. limbajului) + DȘ (Cunoașterea mediului)+Domeniul Om și Societate (Activitate practică);

MIJLOC DE REALIZARE: lectură după imagini, convorbire, exercițiul;

TIPUL ACTIVITĂȚII: mixt;

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

- Îmbogățirea cunoștințelor despre zebra și girafă (înfățișare, mediul de viață, dușmani, hrană), dezvoltarea capacității de a asculta cu răbdare și atenție cele relatate de educatoare și de colegi, dezvoltarea limbajului și a gândirii, consolidarea unor deprinderi de lucru specifice activităților practice, dezvoltarea dorinței de într-ajutorare;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să întuiască personaje și desfășurarea evenimentelor din poveste;
- să urmărească cu atenție povestea relatată de educatoare;
- să ordoneze cronologic și logic tablourile din poveste și părțile componente ale unei scene din poveste;
- să alcătuiască propoziții despre personajele din poveste și despre acțiunile care au avut loc în poveste;
- să realizeze, cu ajutorul unor tehnici de lucru caracteristice activităților practice (decupare, lipire), tablouri și colaje cu personajele din poveste;
- să lucreze în echipă pentru a realiza sarcina primită;

STRATEGII DIDACTICE:

- **metode și procedee:** convorbirea, lectura după imagini, metoda predicțiilor, metoda cadranelor, Știu, vreau să știu, am învățat, exercițiul;
- **mijloace didactice:** Power Point cu povestea, laptop, videoproiector, Roata poveștii, lipici, foarfeci, coli de carton, tablouri din poveste și alte piese componente ale cadranelor;
- **forme de organizare:** frontal, pe grupuri;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII INTEGRATE

Nr. Crt.	Etapale activității	Conținutul științific	Strategii didactice		Evaluare/ Metode și indicatori
			Metode și procedee	Mijloace de învățământ	

1.	Momentul organizatoric	Voi asigura condițiile optime desfășurării activității: aerisirea sălii de grupă, pregătirea materialului didactic. Pregătirea climatului psiho-afectiv necesar desfășurării activității.			
2.	Captarea și orientarea atenției	Captarea atenției se realizează prin prezentarea umbrei a două animale pe un powerpoint. Vom discuta despre personaje, copiii vor ghici cine sunt ele și ce cred că vom face.	Conversația Observația Metoda predicțiilor Știu, vreau să știu, am învățat	Power-point Lista predicțiilor Lista Știu, vreau să știu, am învățat	Reacția copiilor Frontală Observarea sistematică a comportamentului copiilor
3.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Anunț copiii că azi vom asculta o poveste care are drept personaje principale cele două animale despre care învățăm săptămâna asta, după care vom lucra pe grupuri pentru a ne fixa mai bine cunoștințele dobândite după ascultarea poveștii.	Conversația Explicația		Reacția copiilor Frontală Observarea sistematică a comportamentului copiilor
4.	Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	Înainte de a începe îi voi întreba pe ei despre ce cred că este vorba în poveste - voi nota răspunsurile lor în prima coloană de pe Harta predicțiilor și ce vor să afle din poveste – notez pe lista Știu, vreau să știu, am învățat. Voi relata apoi povestea cu ajutorul imaginilor din Powerpoint. Conținutul poveștii va fi prezentat clar, coerent, corect și expresiv. După poveste vom deschide Roata poveștii și vom răspunde la întrebările de pe aceasta.	Conversația Povestirea	Filă cu metoda predicțiilor și cu metoda Știu, vreau să știu, am învățat laptop powerpoint Roata poveștii Laptop videoproiector	Se concentrează pe sarcini care îl/o interesează Își menține atenția concentrată pe sarcină între 5 și 10 minute

5.	Obținerea performanței	Se va realiza printr-o activitate pe grupe în care copiii vor ordona cronologic tablourile poveștii, vor asambla piesele unui tablou din poveste și vor decupa și lipi personaje din poveste. După evaluarea celor trei cadrane realizate pe grupe, ne reunim pentru a întocmi împreună planul de idei principale al poveștii. La final discutăm frontal despre cadrane, despre poveste. Voi completa din nou cele două liste.	Conversația Metoda cadranelor Harta predicțiilor Explicația Exercițiul Metoda Știu, Vreau să știu, Am învățat	Planșa cu Harta predicțiilor Foarfeci, lipici, părți componente ale tablourilor, personajelor, carton, carioca, laptop, videoproiector	Orală Răspunde la întrebări folosind limbajul verbal, referindu-se la contextul prezent Frontală Vorbește suficient de clar pentru a fi înțelese de toți interlocutorii
6.	Încheierea activității	Voi face aprecieri generale și individuale asupra modului de lucru și a comportamentului copiilor pe tot parcursul activității.	Conversația		Aprecieri verbale stimulative

CLIMATUL ORGANIZAȚIEI ȘCOLARE STUDIUL DE SPECIALITATE

Prof. înv. primar Irimie Nicoleta, Școala Gimnazială „Axente Sever” Aiud

Prin specificul său, școala poate fi considerată o organizație în cadrul căreia climatul constituie, alături de cultură și de management, o variabilă esențială, care influențează calitatea activității și performanțele cadrelor didactice și ale elevilor.

Strâns legat de managementul clasei este și „climatul educațional”, concept care se referă la atmosfera, moralul, starea afectivă a clasei, fiind indicatorul de sănătate al unui grup educațional, ce poate fi luat drept criteriu valoric de diferențiere a unor clase de elevi.

Climatul, termen cunoscut în literatura de specialitate și cu semnificația de atmosferă spirituală, ambianță la locul de muncă, stare de spirit, stare psihică sau mediu psihic este definit ca indicator sintetic sau percepție globală a spațiului de viață al unui grup în general și grup școlar în special, în care intră întreaga rețea de relații de colaborare și de dependențe existente la un moment dat între membrii acestuia, determinând atitudinea lor în cadrul și față de respectivul grup, prin facilitarea sau frânarea acțiunilor acestuia. Climatul este considerat deci rezultanta sau efectul sumativ al interacțiunii relativ stabile a tuturor factorilor care acționează într-un grup, organizație sau instituție.

Conceptul de climat organizațional are o largă circulație în studiile despre organizații, dar cu toate acestea, semnificația sa este destul de vagă, neexplicită și cu o puternică încărcătură intuitivă. De-a lungul timpului, termeni precum climat, cultură, ethos și atmosferă au fost folosiți cu imprecizie, toți desemnând caracteristicile interne ale unei organizații.

Discuțiile legate de rolul climatului organizațional în buna desfășurare a activității la nivelul unei organizații se regăsesc în diferite forme în majoritatea tratatelor de psihologie organizațională și au apărut pe fondul reșezării organizațiilor – indiferent de natura lor, atât la nivel structural, cât și funcțional – pe principii occidentale – pragmatice.

Definirea climatului organizațional se realizează ca urmare a accentuării unor variabile constitutive fără de care înțelegerea noțiunii ar fi cu siguranță dificilă. Astfel, M. Vlăsceanu (2003) vorbește de mediu organizațional, definindu-l într-o accepțiune mai largă ca un ansamblu de „lucruri, persoane, condiții (resurse, constrângeri) sau influențe (culturale, politice, legislative) care interferează cu funcționarea sa”, remarcând totodată atât complexitatea definirii mediului organizațional, cât și existența unei game variate de medii.

La rândul său, E. Păun (1999) definește climatul organizațional prin „ambianța intelectuală și morală care domnește într-un grup, ansamblul percepțiilor colective și al stărilor emoționale existente în cadrul organizației. Climatul exprimă stările generate de confruntarea dintre așteptările angajaților și condițiile de muncă și de viață oferite de organizație, este o stare de psihologie colectivă, un fenomen de grup, o stare de contagiune colectivă care se obiectivează în ceea ce am putea numi ambianța umană internă a organizației”. Se deduce de aici că în conturarea unui climat organizațional optim importante sunt nu doar reprezentările noastre referitoare la ceea ce ar trebui să fie climatul unei organizații, ci și condițiile pe care aceasta le pune la dispoziția noastră. În realitate, factorul uman este direct responsabil de crearea și optimizarea climatului organizațional și nu organizația în sine.

Dicționarul de psihologie socială definește climatul psihosocial ca fiind „acea stare mentală și emoțional atitudinală care domină cronic ori temporar în rândul membrilor unei organizații și care își exercită acțiunea cu precădere asupra ființelor umane” (1981, 34).

În completarea definiției, același dicționar face referire la indicatorii principali ai climatului care constau în nivelul și calitatea relațiilor interpersonale ale membrilor, dar și în satisfacția sau insatisfacția acestora în raport cu o serie de factori precum statutul lor în cadrul grupului, normele și criteriile de promovare, schimbările intervenite în formularea scopurilor etc.

Prin climat organizațional se înțelege o stare psihosocială, exprimată cultural într-un context intern și extern și este generată de un ansamblu de variabile obiective și subiective intersectate într-un câmp psihosocial sau context situațional (extern și intern). Acesta străbate activitatea didactică realizată în cadrul școlii (Cristea, 2011) și se referă la ambianța intelectuală și morală din interiorul colectivului unei școli, la stările emoționale și la percepțiile colective. Este o stare mentală și emoțional-atitudinală care domină între membrii unei organizații și care își exercită acțiunea cu precădere asupra ființelor umane. Nu este tangibil din punct de vedere material, dar din punct de vedere practic, este deosebit de important pentru dezvoltarea școlii și a personalității elevilor. El reflectă particularitățile mediului școlar (spațiul și timpul pedagogic, baza didactico materială, resursele informaționale și umane) și ale sistemului social care promovează norme și decizii (societate– școală; profesori; elevi; comunitate educațională teritorială și locală etc.) dimensionate cultural (prin valori și credințe pedagogice, preluate și asumate de personalul școlii).

Dezvoltarea organizației școlare aduce în prim plan necesitatea unui climat stimulat, eficient care a fost conceptualizat în teoria „sănătății organizaționale”. Climatul unei organizații „sănătoase” promovează munca în echipă și cooperarea între toți membrii săi (Voicu, 2013). Cultura organizației școlare postmoderne se dezvoltă, în mod special, prin valorificarea resurselor subiective ale climatului organizațional generat de modul de acțiune al tuturor „actorilor școlii” (manageri, colectiv didactic, elevi, personal administrativ, părinți, reprezentanți ai comunității locale, etc.).

Climatul organizațional dintr-o unitate școlară poate fi determinat de multipli factori:

- ☐ factori structurali;
- ☐ factori instrumentali;
- ☐ factori socio-afectivi și motivaționali.

Factorii structurali sunt legați de structura organizațională a unității școlare respective, cu alte cuvinte de modul în care sunt grupați și interacționează membrii componenți ai unității școlare. Cei mai importanți sunt:

- mărimea școlii – în școlile cu un număr mare de elevi și de profesori climatul este mai „rece”, spre deosebire de unitățile școlare mai mici, în care relațiile sunt mai apropiate, oamenii se cunosc mai bine și stabilesc între ei legături afective mai strânse;

- compoziția umană a școlii – vârsta medie a angajaților, predominanța profesorilor de un anumit sex, omogenitatea pregătirii profesionale, diferențele sau apropierile sub aspectul poziției sociale extrașcolare pot explica în bună măsură climatul dintr-o școală.

Factorii instrumentali se referă la condițiile și mijloacele pe care le oferă unitatea școlară respectivă pentru realizarea în bune condiții a atribuțiilor profesionale.

Mediul fizic și condițiile materiale dificile ale școlii pot sta la baza unor sentimente de insatisfacție profesională, de exemplu, atunci când elevii și profesorii lucrează în spații neîncălzite, insalubre ori nu dispun de minima dotare cu materialul didactic necesar.

Stilul de conducere al directorului (autoritar, democratic, nepăsător, birocratic) poate fi mobilizator pentru unii și demobilizator pentru alții, poate crea nemulțumiri sau poate genera un climat de participare colegială la rezolvarea problemelor școlii, ori un comportament neangajat (lipsa efortului de a forma o echipă, negativism, interes scăzut pentru creșterea prestigiului școlii).

Modalitățile de comunicare în interiorul școlii pot genera un climat de colegialitate (relații deschise, prietenești, ajutor reciproc, toleranță) sau un climat familial (relații impregnate afectiv, interacțiuni care se continuă în timpul liber), dar și un climat dominat de sentimental, de necomunicare, de suprasolicitare, cu sarcini care vin intempestiv, fără ca cineva să le poată explica rațiunea.

Factorii socio-afectivi și motivaționali exprimă dependența climatului dintr-o unitate școlară de:

- natura afectivă a relațiilor interpersonale (relații de acceptare reciprocă, de respingere sau indiferență);
- prezența unor subgrupuri rivale („clici”, „biserițe”);
- sentimentul dominant de satisfacție/insatisfacție profesională;
- tehnicile de motivare utilizate predominant de director (predominant punitive sau predominant stimulative).

Climatul regăsit în cadrul unei școli este influențat în mod direct de stilul de conducere și de comportamentele și sistemul relațional generate de acesta.

R. Lickert și J. G. Lickert au elaborat o tipologie a climatului organizațional, pornind de la ideea conform căreia acesta ar avea efect cumulativ: climatul existent în vârful ierarhiei creează premisele pentru climatul de la nivelurile mediu și bazal. Ei identifică patru tipuri de climate organizaționale:

1. Climatul autocratic exploatare – se caracterizează prin faptul că managerii nu au încredere în subordonați și folosesc amenințări și pedepse pentru a-i stimula, iar angajații de la nivel bazal sunt rareori implicați în luarea deciziilor;

2. Climatul autocratic binevoitor – managerii acționează în manieră condescendentă față de subordonați, aceștia fiind implicați în luarea deciziilor;

3. Climatul democratic consultativ – managerii au mai multă încredere în subordonați, iar comunicarea se face în sens ascendent și descendent;

4. Climatul democratic participativ – managerii au încredere totală în subordonați, luarea deciziilor este puternic descentralizată.

În cadrul unei instituții școlare nu se întâlnesc stiluri pure, ci, mai degrabă, combinații ale acestora, atât în ceea ce privește stilul managerial adoptat de managerul organizației, cât și în privința tipurilor de climat școlar. Având în vedere dinamica și complexitatea vieții școlare, se poate afirma că și climatele se schimbă datorită unor multiple situații existente.

Este important să existe un echilibru în cadrul instituției, menit să asigure buna desfășurare a activităților și evitarea situațiilor nefaste care pot genera stări neplăcute, inhibarea creativității și a randamentului la nivel de organizație.

Bibliografie

1. Avram, E. & Cooper, C. (2008), *Psihologie organizațional – managerială, Tendințe actuale*, Iași, Editura Polirom.
2. Cristea, S. (2008), *Managementul organizației școlare*, București, Editura de stat didactică și pedagogică.

3. Franțuzan, L., Nastas, S. & Hîncu, I. (2000), *Mediul educațional școlar în contextul implementării curriculumului*, Chișinău, Institutul de Științe ale Educației.
4. Iosifescu, Ș. (2001). *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, București, Editura TipoGrupPress.
5. Joița, E. (2000), *Management educațional. Profesorul – manager: roluri și metodologie*, Iași, Editura Polirom.
6. Păun, E. (1999), *Școala – abordare sociopedagogică*. Iași, Editura Polirom.
7. Vlăsceanu, M. (2003), *Organizații și comportament organizațional*, Iași, Editura Polirom.

EFECTELE ALCOOLULUI ASUPRA ORGANISMULUI UMAN

Profesor Ursaleș Traian-Nicolae, Colegiul Național „Horea Cloșca și Crișan” Alba Iulia și Școala Gimnazială Petrești

Din păcate, în ultimul timp tot mai mulți elevi de liceu, sau chiar de gimnaziu, consumă alcool, ceea ce poate duce la formarea unor oameni maturi dependenți de alcool și asupra cărora se vor răsfărâge diverse boli, motiv pentru care trebuie aduse la cunoștința elevilor toate efectele negative care se pot abate asupra sănătății acestora.

Alcoolul se găsește în toate băuturile alcoolice cum ar fi: – țuică (conține un procent de 22-75% alcool etilic); vin (conține un procent de 10-22% alcool etilic); bere (conține un procent de 6-8% alcool etilic); lichior, etc.

Alcoolul etilic este o substanță organică care face parte din clasa alcoolilor și are formula moleculară H_3C-CH_2-OH . Alcoolul etilic este o substanță lichidă, solubilă în apă, care are punctul de fierbere de $78^{\circ}C$.

Alcoolul etilic conținut în băuturile alcoolice este rapid absorbit în sânge, iar concentrația maximă de alcool din sânge este atinsă între 20 și 60 de minute după consumarea acestuia. Dacă se consumă alcool, pe stomacul gol, acesta ajunge direct în sânge, pe când dacă se consumă alcool după consumul unor alimente (în special grăsimi), rata de absorbție a alcoolului este mai lentă. De asemenea, alcoolul amestecat cu apă sau cu suc de fructe este absorbit mai lent. Alcoolul amestecat cu băuturi carbogazoase sau cu alte tipuri de băuturi alcoolice este absorbit mai repede.

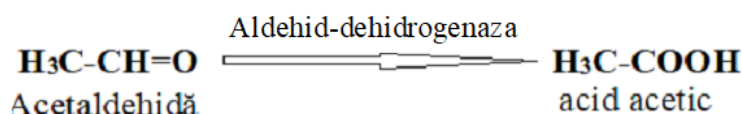
Eliminarea alcoolului din organism are loc prin metabolizare de către o enzimă localizată la nivel hepatic în proporție de 90-98%, care se numește alcool dehidrogenaza hepatică și de către o enzimă microzomală în proporție de 2-10%. În procesul de metabolizare a alcoolului de către alcool dehidrogenaza hepatică au loc următoarele reacții chimice:

În prima etapă are loc oxidarea alcoolului la **acetaldehidă**, conform reacției de mai jos:

Acetaldehida **este o substanță foarte toxică și cancerigenă** făcându-se „vinovată” și pentru dependența de alcool sau de unele droguri. Acetaldehida este dăunătoare și pentru ADN și se face răspunzătoare și pentru dezvoltarea anormală a mușchilor, deoarece se leagă de proteine. Oamenii care au o deficiență genetică pentru enzima responsabilă pentru conversia acetaldehidei în acid acetic, pot avea un risc mare de boală Alzheimer.

În a doua etapă, în organism are loc o nouă oxidare care duce la obținerea acidului acetic, conform reacției:

Într-o ultimă etapă acidul acetic arde în organismul uman și se transformă în dioxid de carbon și apă, conform reacției de mai jos, care sunt eliminate foarte ușor.

Alcoolul este eliminat din sânge la o rată de aproximativ 16 mg alcool/100 ml pe oră de îndată ce persoana nu mai bea. Chiar dacă majoritatea alcoolului este eliminat din corp prin succesiunea de reacții descrise mai sus, există totuși un procent între 2 și 10 % care este eliminat din organism nemodificat prin transpirație, sau urină.

Rata de metabolizare hepatică este de **cca. 8 g de alcool pur/oră** și este o rată constantă care nu poate fi modificată.

Alcoolul are influențe negative asupra organismului uman și afectează următoarele organe:

a. Creierul.

Alcoolul afectează creierul, prin scăderea capacității de a lua decizii și de a menține controlul. Pe măsură ce concentrația de alcool în sânge crește, apare în primă fază un sentiment de euforie și fericire, după care, odată cu creșterea cantității de alcool, apar: dificultăți de exprimare, vedere încețoșată, pierderea coordonării asupra corpului.

b. Rinichii.

Alcoolul este un diuretic și crește producția de urină. Când se consumă alcool, crește frecvența urinării. Acest lucru provoacă sete și deshidratare.

c. Plămâni.

Când alcoolul este în stare gazoasă, acesta poate fi inhalat. Din plămâni, alcoolul ajunge rapid în sânge.

d. Ficat

Când se consumă alcool, ficatul oxidează 95% din cantitatea ingerată. Acest lucru înseamnă că ficatul transformă alcoolul în apă și dioxid de carbon. **Ficatul poate oxida doar 10 ml sau 8g de alcool pur pe oră.** Din cauza acestui fapt, în funcție de cantitatea de alcool consumată, poate dura mai mult sau mai puțin până se ajunge la o concentrație de 0% de alcool în sânge.

Un consum constant și exagerat de alcool poate provoca diverse boli cum ar fi :

Cancerul

Consumul de alcool poate contribui la riscul de a dezvolta diferite tipuri de cancer : pulmonar, la stomac, la ficat, la colon. Acest lucru se poate întâmpla din cauza efectelor toxice ale acetaldehidei care este un produs de metabolism al alcoolului.

Boala alcoolică a ficatului

Ca organ principal responsabil pentru descompunerea alcoolului, ficatul este deosebit de vulnerabil la efectele alcoolului. Peste 90% dintre persoanele care consumă mult alcool dezvoltă ficat gras, un tip de boală hepatică. Cu toate acestea, doar 20% vor dezvolta și boală hepatică alcoolică mai severă și **ciroză hepatică**.

Pancreatită alcoolică

Metabolismul alcoolului are loc și în pancreas, expunând acest organ la niveluri ridicate de produse secundare toxice, cum ar fi acetaldehida și acizi grași ai esterilor etilici. Totuși, mai puțin de 10% dintre consumatorii cronici de alcool dezvoltă pancreatită alcoolică, o boală care distruge ireversibil pancreasul. Cercetătorii speculează că factorii de mediu, cum ar fi fumatul, cantitatea și tipul de băutură, dar și obiceiurile alimentare, precum și diferențele genetice în modul în care este metabolizat alcoolul, contribuie, de asemenea, la dezvoltarea pancreatitei alcoolice.

Defecte congenitale asociate cu consumul de alcool

Alimentația deficitară poate determina mama să metabolizeze alcoolul mai lent, expunând fătul la niveluri ridicate de alcool pentru perioade mai lungi de timp. Expunerea crescută la alcool poate împiedica fătul să primească hrana necesară prin placentă.

Leziuni ale creierului

Un consum exagerat și constant de alcool, poate duce la distrugerea celulelor care intră în alcătuirea creierului și atrofia țesutului cerebral.

Accident vascular cerebral

Pe termen lung, consumul de alcool peste medie poate duce la creșterea ritmului cardiac, la creșterea tensiunii arteriale, la atrofierea mușchiului inimii. Toate acestea pot duce la riscul dezvoltării unui atac de cord și implicit a unui accident vascular cerebral.

Cardiomiopatie alcoolică

Un consum de alcool în cantități exagerate poate produce deteriorarea mușchiului inimii cardiac prin slăbirea și subțierea lui, afectând capacitatea acestuia de a pompa sângele.

Gastrită/ Ulcer duodenal

Alcoolul afectează pH-ul natural al stomacului și poate cauza iritații și inflamații la nivelul mucoasei acesteia (care oferă protecție împotriva sucurilor gastrice), ceea ce duce la arsuri gastrice, gastrită, respectiv ulcer duodenal.

S-a constatat că totuși un consum moderat de alcool, ceea ce înseamnă echivalentul unui pahar de alcool/zi (335 ml bere, sau 148 ml vin sau 44 ml țuică de 40 grade), poate avea și unele beneficii asupra organismului cum ar fi: - reducerea riscului de diabet; - încetinește coagularea sângelui; - reducerea riscului de a face boli la inimă.

CONCLUZIE: Un consum moderat de alcool, în limita unui pahar de alcool/ zi, poate aduce beneficii asupra organismului, în schimb un consum peste limita descrisă mai sus aduce foarte multe probleme de sănătate asupra organismului uman, deoarece poate duce la boli grave ca: ciroză hepatică, cancer, pancreatită cronică, accident vascular cerebral, leziuni ale creierului, cardiomiopatie alcoolică, ulcer, etc, ceea ce într-un final poate duce la o moarte prematură a omului care a consumat alcool peste limitele descrise în acest material.

Este foarte important ca aceste efecte negative ale consumului de alcool asupra organismului uman să fie aduse la cunoștința elevilor de către cadrele didactice, încă de pe băncile școlii, pentru a conștientiza aceste riscuri înainte de a ajunge dependenți de această patimă a alcoolului.

Bibliografie

1. Boffetta P., Hashibe M. : Alcohol and cancer. Lancet Oncology.2006
2. C.D. Nenitescu, Chimie organică, vol. II, ediția VIII-a, Editura Didactică și Pedagogică, 1980
3. Wikipedia. Efectele etanolului asupra organismului
4. Prelipceanu D., Psihiatrie clinică, Editura Medicală 2015
5. Institutul Național de Sănătate Publică, <https://insp.gov.ro>
6. „Evaluarea Consumului de Alcool.” Umfcv.ro, 2014, www.umfcv.ro
7. Ghid Pentru Consumul Responsabil de Alcool – Consuma-Responsabil.” Consuma-Responsabil.ro, 2017, www.consuma-responsabil.ro

PARTENERIAT EDUCAȚIONAL GRĂDINIȚA ȘI FAMILIA ÎN SOCIETATEA ACTUALĂ, AN ȘCOLAR 2024-2025

*Prof. înv. preșc. Simescu Delia-Dorina, Prof. înv. preșc. Filimon Anișoara
Școala Gimnazială Nr.3 Cugir/ Grădinița Kunterbunt*

ARGUMENT

Mediul familial ocupă un loc central în multitudinea factorilor determinanți ai evoluției individului. Copilul nu este un adult în miniatură, ci el este o persoană într-un moment al dezvoltării sale, deosebit de receptiv la influențele pozitive sau negative. Trăsăturile și coordonatele personalității se cristalizează în raport cu modelul și contextul trăit în mod direct, nemijlocit, de către copil în mediul său familial, iar atitudinile părinților au consecințe durabile asupra personalității, în formarea copilului. Primul model oferit copilului este familia sa, iar calitatea și tipul relațiilor copil-părinți vor marca profund evoluția viitoare a copilului (G. Maucio).

Contextul actual impune adoptarea unor noi modalități de comunicare și colaborare. Indiferent de tipurile de servicii pentru educație timpurie (creșe, grădinițe, centre de zi etc.) care răspund nevoilor familiei și copilului, este foarte importantă pentru dezvoltarea copilului relația partenerială dintre educatori, ca profesioniști care își derulează activitatea în acel serviciu și părinții copilului. Statutul familiei ca prim educator al copilului reprezintă un factor important în stabilirea parteneriatului între serviciile de educație timpurie și familie. Familia reprezintă primul context formativ pentru copil, reprezintă mediul socio-cultural în care copilul s-a născut, în care crește și de aceea este foarte important respectul pentru moștenirea culturală a fiecărei familii și valorificarea acesteia în contextele în care copilul nu se află alături de părinții săi.

În perioada copilăriei timpurii, eforturile depuse de părinți și educatori trebuie să se bazeze pe un schimb bogat de informații, de experiențe și pe colaborare în asigurarea celor mai bune condiții de creștere și dezvoltare a copiilor, respectând regulile nou impuse care țin de distanțarea fizică, de igiena personală, de dezinfectarea spațiilor și a suprafețelor cu care intră în contact copiii. E de dorit ca părinții să regăsească un sprijin în serviciul de educație timpurie, să se simtă responsabili și responsabilizați pentru a colabora cu educatorii și a asigura condițiile necesare pentru a traversa, cu cât mai puține riscuri, perioada de pandemie și post pandemie.

Cooperarea dintre părinți și educatori este esențială atât pentru a asigura un mediu securizant copiilor, familiilor și personalului din unitățile de învățământ, cât și pentru a oferi sprijin educațional prin intervenții coerente și consecvente din partea celor doi factori fundamentali de educație a copilului.

PARTENERI:

- Familia preșcolarilor grupei

GRUP ȚINTĂ:

- Preșcolarii grupei mijlocii „Voiniceii”

COORDONATORI PROIECT:

EDUCATOARE: Prof. înv. preșc. Simedru Delia-Dorina, prof. înv. preșc. Filimon Anișoara

BENEFICIARI PROIECTULUI:

- DIRECȚI: Copiii, familia, grupul familial lărgit;
- INDIRECȚI: Societatea;

DURATA:

Anul școlar 2024-2025

LOCAȚIA:

- Școala Gimnazială nr.3 Cugir/ Grădinița . Kunterbunt
- Alte spații impuse de calendarul acțiunilor;

RESURSE UMANE:

- Educatoarele
- Preșcolarii grupei;
- Familiile preșcolarilor;

RESURSE MATERIALE:

- Materialele puse la dispoziție de grădiniță și nu numai

METODE, TEHNICI DE LUCRU:

- Ședințe cu părinții, activități demonstrative, expoziții

REZULTATE DEZIRABILE:

- Implicarea părinților în acțiunile din grădiniță prin participarea adaptată a acestora,
- Îmbunătățirea atitudinii părinților față de grădiniță și față de procesul instructiv- educativ
- Schimbarea premiselor relației grădiniță-familie

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROIECTULUI:

- Activități demonstrative, aniversări ale copiilor, jurnalul grupei cu aspecte semnificative;
- Expoziții;
- Serbările organizate cu diferite ocazii;

MEDIATIZAREA PROIECTULUI:

- Avizierul grupei și avizierul de pe holul grădiniței,;

- În cadrul ședințelor cu părinții;

DISEMINAREA REZULTATELOR:

- Implicarea activă a familiei în desfășurarea proiectului;
 - Schimbul de experiență și rezultatele derulării proiectului vor fi cunoscute prin expoziții publicarea lor pe grupul de whatsapp, rețelele de socializare

FINALIZAREA PROIECTULUI:

- Proiectul se va încheia printr-un filmuleț , reprezentând evaluarea parteneriatului, cu ocazia încheierii anului școlar;

OBIECTIV GENERAL: Colaborarea permanentă între familie și grădiniță privind procesul instructiv-educativ al copilului pentru o educație cât mai eficientă.

OBIECTIVE SPECIFICE:

Privind educatoarele:

- să informeze părinții privitor la standardele de creștere și dezvoltare ale copiilor în funcție de particularitățile de vârstă și individuale;
- să expună părinților scopul și conținutul programului educativ desfășurat în grădiniță;

Privind părinții:

- să participe activ în cadrul parteneriatului familie - instituția preșcolară cât și la alte activități organizate în grădiniță;
- să informeze educatoarele privind comportamentul copiilor în familie și societate;
- să continue în familie programul educațional propus de instituția preșcolară, îmbinând armonios atitudinea permisivă cu exigența.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

DATA	TEMA	FORMA DE REALIZARE	PARTICIPANȚI
Septembrie 2024	„Necesitatea parteneriatului cu părinții”	Ședință cu părinții	Educatoare, părinți
Octombrie 2024	„Din activitățile noastre”	Expoziție online pentru părinți	Educatoare, părinți, preșcolari
Noiembrie 2024	„Cu papucii ei de frunze, toamna mi-a bătut în geam”	Evaluare proiect tematic	Educatoare, părinți, preșcolari
Decembrie 2024	„Îl așteptăm pe Moș Crăciun!”	Activități integrate (practice, artistice)	Educatoare, părinți, preșcolari
Ianuarie 2025	„Părinții ne citesc povești de acasă”	Prezentare povești citite	Educatoare, părinți, preșcolari
Februarie 2025	„Timp liber cu părinții mei!”	Prezentare activități trimise de părinți	Educatoare, părinți, preșcolari
Martie 2025	„Pentru mămici, de ziua lor”	Prezentare activitate demonstrativă	Educatoare, părinți, preșcolari
Aprilie 2025	„Un copil, un pomișor”	Activitate ecologică de plantare în aer liber	Educatoare, părinți, preșcolari
Mai 2025	„De Ziua Familiei”	Prezentare desene familii copii	Educatoare, părinți, preșcolari
Iunie 2025	„Sărbătorim ziua copilului”	Petrecere în grădiniță de final de an	Educatoare, părinți, preșcolari

BIBLIOGRAFIE/WEBGRAFIE

1. [Curriculum pentru educația timpurie 2019, București](#)
2. [Ionescu Mihaela, coord. Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, București, Ed. Vermonde, 2010](#)
3. https://www.freepik.es/vector-gratis/mujer-profesora-alumnos-madre-padre_4772670.htm (02.09.2024)

BULLYNGUL – TIPOLOGIE ȘI DEFINIȚII

Prof. Mărginean Mariana, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud
Prof. Rusu Ramona, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Cuvântul englezesc „bully” e rădăcina termenului bullying, ce înseamnă bătauș, huligan. Termenul de „bullying” nu are o traducere exactă în limba română, dar poate fi asociat cu termeni ca: hărțuire, terorizare, brutalizare, intimidare etc.

Bullyingul nu presupune existența unui conflict bazat pe o problemă reală, ci pe dorința unei persoane sau a unui grup de a-și câștiga puterea și autoritatea, punându-i pe alții într-o lumină proastă. Fenomenul bullying poate fi prezent în orice tip de comunitate, în grupuri sociale, unde persoanele interacționează unele cu altele: la școală, la locul de muncă, în familie, în cartiere, în biserică, în mass-media, etc. Se creează astfel o stare de conflict, care nu poate fi depășită decât dacă se conștientizează existența fenomenului. Acesta poate fi atât sub formă de contact fizic, cât și de cuvinte adresate sau acțiuni subtile.

Acest fenomen este mai răspândit în rândul copiilor, dar nu îi scutește și pe adulți. Agresorul poate fi regăsit în persoanele apropiate nouă, dar nu numai: un coleg de școală sau serviciu sau chiar șeful, un vecin, un membru al familiei, un partener de afaceri, dar și o persoană care este implicată într-o relație abuzivă.

Pentru a fi considerat bullying, fenomenul trebuie să aibă două componente obligatorii: comportamentul să fie agresiv și să aibă loc în mod repetat. Persoanele implicate pot lua rolul agresorilor (bullies) sau a celor agresați (bullied), iar acestea dezvoltă, indiferent de poziție, probleme emoționale serioase și de durată. Acest fenomen include acțiuni precum: amenințarea, atacarea unei persoane (fizic sau verbal), răspândirea de zvonuri, dar și excluderea dintr-un grup.

Țara noastră este plasată pe locul al treilea la nivel european în privința bullyingului din școli, conform unui raport al Organizației Mondiale a Sănătății. Același raport ne informează că „17% dintre copiii de 11 ani au recunoscut că au agresat alți elevi cel puțin de trei ori în luna anterioară, procentajul celor de 13, respectiv 15 ani, fiind de 23%”. Cele mai noi date procesate la nivelul Ministerului Educației Naționale (MEN) vorbesc despre 18.783 de cazuri de violență la nivel național.

Violența în școală, sub orice formă ar fi, constituie o încălcare a drepturilor copilului la educație, bunăstare și sănătate. Dacă educabilii se confruntă cu violența în mediul școlar, nu putem vorbi despre o educație de calitate, echitabilă.

Multe țări din întreaga lume sunt interesante de elaborarea unor politici educaționale de prevenire și combatere a bullyingului, care are consecințe chiar și pentru martori. Agresorii și victimele sunt mai susceptibili la simptomele de depresie și anxietate, au o stimă de sine scăzută, se simt singuri și își pot pierde interesul pentru activități. Aceste probleme de care pot suferi cei implicați, pot continua pe tot parcursul vieții.

Bullyingul tradițional este definit ca fiind bullyingul general care are loc în incinta școlii și a anexelor acesteia.

În 2001 D.R.Coy dă o definiție mai clară asupra bullying-ului, și anume: „bullying-ul poate fi definit ca fiind un comportament care intenționează să facă rău sau să deranjeze, care apare în mod repetat de-a lungul timpului și are drept caracteristică un dezechilibru de putere, în sensul că o persoană sau un grup de persoane mai puternice vor ataca o persoană sau un grup de persoane mai slabe.”

În principiu, bullyingul se poate baza pe oricare două diferențe dintre două persoane. Fiind un subiect de interes pentru cercetători încă din anii '70, avem în acest moment suficiente informații despre tot ceea ce ține de acesta. Pentru că școala este locul principal unde copiii și adolescenții își petrec timpul, tot aici apar și cele mai multe incidente de bullying, dar asta nu exclude faptul că o astfel de confruntare ar putea apărea și în alte contexte. Pot fi mai mulți agresori la o singură victimă, sau mai multe victime în fața unui singur agresor. Motivele apariției acestui tip de comportament sunt variate, de la faptul că unui agresor i se poate părea că o altă persoană s-a "uitat urât" la el până la acțiuni care își au rădăcinile într-o formă de răzbunare sau pură plăcere. Cercetările de până acum nu oferă un răspuns punctual la întrebarea „de ce apare acest tip de comportament”, explicația fiind că, din cele observate, cei care par mai slabi sau sunt percepuți ca fiind așa (caracteristici fizice, competențe sociale, vârstă, sex, statut socio-economic, rasă, orientare sexuală, IQ), sunt cel mai probabil predispuși să fie ținte ale agresorilor.

Bullyingul are fețe ascunse și se manifestă sub forma a numeroase comportamente, a căror intenție este să provoace suferință. Există lovituri care se văd, răni care pot fi pansate, dar există și lovituri insinuante, răni care nu știu să strige după ajutor.

Bullyingul poate lua mai multe forme: bullying verbal, bullying fizic, social și cyberbullying.

Bullying-ul verbal este caracterizat de acțiuni verbale sau scrise, rău intenționate, printre care putem enumera: șicanarea, criticile, amenințările, injuriile, folosirea sarcasmului, comentarii neadecvate etc., iar cel fizic presupune folosirea contactului fizic pentru a-i intimida pe ceilalți prin: lovire, intimidare fizică, împingere, distrugerea obiectelor celuilalt, gesturi obscene, încolțirea unei persoane în mijlocul unui grup., violența domestică etc. Acest tip este mai ușor de identificat.

Bullying-ul social sau relațional se referă la lezarea reputației sau a relațiilor cuiva și include: lansarea și răspândirea zvonurilor despre cineva, punerea unei persoane într-o situație stânjenitoare în public, folosirea sarcasmului la adresa cuiva, excluderea și izolarea unei persoane din punct de vedere social sau profesional; sabotarea în mod intenționat a bunăstării, fericirii sau succesului unei persoane. Poate continua pe o perioadă mai lungă de timp fără să fie observat.

Bibliografie

CURRIE C et al. (2012). Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2009/2010 survey. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012 (Health Policy for Children and Adolescents, No. 6).

HAIKU, ÎNTRE CONTEMPLARE ȘI FORMAREA JUDECĂȚII ESTETICE LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR PRIN INTERMEDIUL PROIECTULUI EDUCAȚIONAL INTERDISCIPLINAR.

Prof. Mezei Iulian, Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia

Proiectul educațional interdisciplinar „Emoție de toamnă”, demarat în anul școlar 2023-2024 a avut ca punct de pornire haiku-urile poetului japonez Matsuo Basho, considerat maestrul suprem al poeziei formate din trei versuri care poartă denumirea de haiku. Citind aceste poezii de Basho, realizăm că avem multe de învățat din minimalismul cu care este tratată viața în artă. Specificul acestor haiku-uri este alcătuit din câteva amănunte pe care, de obicei, nu le vedem. O frântură de

sentiment, un flash-fiction vizual, o melancolie trecătoare, o umbră prin fața unui zid, un gest, învingerea unui sentiment copleșitor sau silueta unui obiect, toate aceste reprezentări în poezia lui Basho sunt producătoare de senzații, idei și imagini. Aceste descrieri, care sunt de cele mai multe ori marginalizate sau bagatelizate de grosierul vieții, ne duc la esența lucrurilor. Tonice și tonifiante, aceste haiku-uri create de Basho nu ne lasă să cădem în perplexitate când ajungem într-un punct mort al vieții. Forța de pătrundere a haiku-urilor este atât de mare, încât ajunge în sâmburele existenței noastre atât de efemere doar printr-o simplă observație.

Pe baza poeziilor lui Basho, în proiectul educațional s-a urmărit analiza și descifrarea versurilor apoi s-a realizat demersul didactic de transpunere de la textul poetic ca reper la imagine, având în vedere că artele vizuale și literatura au obiective în comun. Constantin Cucoș, în cartea *Educația estetică* precizează că *“literatura universală vine cu o cazuistică spirituală polimorfă, cu interogații ce țin de zbuciumul și aspirațiile noastre de acum și dintotdeauna, cu modalități expresive ce dau măsura umanității și creativității din noi. Literatura universală livrează mostre ale sensibilității umane, elemente secvențiale pentru comportamente mai largi, un evantai de trăiri sau de exprimări ale acestora. Ea creionează predispoziții bazale, cu care se pot activa în împrejurări felurite ale existenței fiecăruia dintre noi.”*⁹

Partenerii proiectului au acceptat cu bucurie invitația la proiectul educațional interdisciplinar „Emoție de toamnă”, demarat de catedra de arte vizuale a Liceului de Arte „Regina Maria” din Alba Iulia. O surpriză frumoasă ne-a făcut doamna prof. Codruța Fleșer de la Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” din Blaj care a acceptat să participe cu fotografiile sale care ilustrează remarcabile valențe estetice, un adevărat compendiu vizual al trăirilor estetice captate în urma călătoriilor doamnei profesor prin lume, prin urmare acel compendiu devenind un act simbolistic ajuns la paroxism. Acest caz dovedește că adultul nu ar trebui să își piardă spiritul ludic ci, dimpotrivă, să participe împreună cu copilul creator la nașterea unei lumi prin prisma creativității, să păstreze starea naturală de homo ludens. Vasile Cioca, profesorul universitar de la Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca care a format generații de profesori de arte vizuale din România consideră că *“orice demers didactic creativ în educația artistică nu are șanse dacă nu ține cont și nu exploatează/explorează jocul constelațiilor: gândirea simbolică, inteligența emoțională, intuiția, gândirea conceptuală, setul de proceduri, muzeul imaginar, gândirea compozițională constructivistă.”*¹⁰

Din cadrul aceeași instituții unde activează doamna prof. Codruța Fleșer, demn de urmat este activitatea domnului prof. Daniel Voina care și-a păstrat misiunea de pedagog al artelor vizuale în celebra școală pedagogică de la Blaj de educatori/învățători și care este un profil cu tangențe în artă. Însuși domnul profesor susține cursul de Metodica predării educației plastice la acel profil, pregătind educatori și învățători cu competențe în predarea artelor vizuale, stăpânind elemente de metodică a predării gramaticii limbajului vizual cât și elemente de estetică, o ramură a filosofiei artei.

Un caz aparte avem de la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia. Studenta Maria Lazăr din anul I de la programul de studii Literatură și cultură românească în context european, fostă elevă a Liceului Tehnologic Jidvei (studii gimnaziale), ulterior al Colegiului Național „I.M.Clain” din Blaj (studii liceale) se prezintă cu o lucrare excepțională prin spontaneitatea formelor vizuale în care exprimă cu ușurință. Sub îndrumarea atentă a profesorului Iulian Mezei, a reușit să implice fosta elevă a Liceului Tehnologic Jidvei la concursurile naționale de artă, acest lucru motivând alegerea elevei pe viitor spre un profil umanist. La orele de desen de la liceul respectiv, eleva reușea cu ușurință să creeze texte argumentative sau eseuri libere pe baza unor imagini din Istoria Artei. Interdisciplinaritatea dintre literatură și artă s-a concretizat, competențele au fost atinse, încât Maria Lazăr a intrat cu ușurință într-o universitate cu tangențe în artă.

⁹ Constantin Cucoș, *Educația estetică*, Iași, Editura Polirom 2014, pagina 162, capitolul Literatură universală-un referențial important al educației pentru valori artistice.

¹⁰ Vasile Cioca, *Jocul de-a/cu arta*, Cluj Napoca, Editura Limes 2019, pagina 276, capitolul Investigații proprii privind elaborarea, construirea imaginii vizual-plastice.

Alte exemple demne de urmat în demersul didactic artistic sunt: lucrările care denotă expresie, candoare și mister de la Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” din Blaj sub îndrumarea doamnei prof. Delia Gherghin care apreciază foarte mult arta și de la Grădinița cu Program Normal „Izvoarele” din cadrul Școlii Gimnaziale „Simion Bărnuțiu” Blaj-Tiur, sub îndrumarea doamnei prof. Iuliana Mezei care reușește să cultive simțul artistic al comunității române prin spontaneitatea expresivă a formelor vizual-plastice. De remarcat e că românii au un simț nativ al spontaneității, un element esențial în artă (a se vedea cazul Eugen Raportoru, pictor din București de factură expresionistă și de etnie română). Cultura artistică a romilor se integrează în elementele culturale ale Europei contemporane.

Lucrările de la Școala Waldorf, Clasele I-IV din cadrul Liceului Tehnologic „Dorin Pavel” din Alba Iulia, sub coordonarea doamnei prof. Florina Tudor, exprimă o foarte mare ușurință în execuția tehnică și în reprezentarea emoției, știind că pedagogia Waldorf organizează o pondere deosebită a cursurilor artistice și practice prin echilibru, oferind fiecărui copil ceea ce i se potrivește. Pedagogia Waldorf este un exemplu prin faptul că privește educația prin prisma sufletescului care poate fi cultivat prin cursuri artistice care cultivă simpatia, apropierea, lucrul în echipă. O pedagogie a individualității, a echilibrului interior al fiecărui copil în parte, dornic să-și controleze singur viața, fără a se lăsa manipulat din exterior. Sufletul în perspectivă antroposofică¹¹ ocupă un loc central în pedagogia Waldorf, chiar Rudolf Steiner, inițiatorul acestei pedagogii a considerat: „Fie ca sufletul meu să înflorească în dragoste pentru întreaga mea existență”.

Am invitat colegii profesori de la instituțiile partenere, Universitatea “1 Decembrie 1918” din Alba Iulia și Liceul Tehnologic Jidvei să expună câteva impresii în ceea ce privește intenția proiectului educațional interdisciplinar “Emoție de toamnă”. Doamna prof. univ.dr. Diana Câmpănuș de la Universitatea “1 Decembrie 1918” din Alba Iulia și doamna prof. consilier școlar, psiholog clinician Anca Făgărășan de la Liceul Tehnologic Jidvei și C.J.R.A.E Alba. Impresiile doamnelor sunt relatate în acest studiu.

„Am salutat, de la bun început, însăși ideea-cadru a lansării proiectului educațional interdisciplinar „Emoție de toamnă”, aflat sub coordonarea distinșilor profesori și artiști ai Catedrei de Arte vizuale a Liceului de Arte „Regina Maria” din Alba Iulia din cel puțin două rațiuni ce țin de colaborarea interinstituțională și de misiunea noastră, a dascălilor, de a transmite bucuria și frumosul vieții către învățăcei.

Pe de o parte, miza cea mare a unui atare proiect este de o noblețe specială: provocarea pusă în fața micilor artiști este una care le stimulează, simultan, libertatea de a citi, în cadrele propriei sensibilități, arhetipurile, semnele și simbolurile lumii prin care trec, fie că sunt ele mărci ale imediatelor noastre vecinătăți, fie că sunt rezultatul imaginarului literar sau ale imaginarului specific artelor plastice. Haiku-urile poetului japonez Matsuo Basho s-au dovedit a fi un corpus extrem de ofertant, foarte bine ales, fiind evidentă șansa asumată de către fiecare dintre cei implicați în proiect în a surprinde, inteligent și armonios, miezul adânc al emoției, taina spunerii poetice, dar și mirajul de dincolo de text, cel care dez-limitează imaginația artiștilor și le deschide, cum bine se vede în fiecare dintre lucrări, emoția-de-după-emoție, emoția colorată, dar și curajul de a interoga ei înșiși lumea, pornind de la propriul orizont de așteptare.

Pe de altă parte, nu vom putea ascunde sentimentul reconfortant pe care ni l-a oferit implicarea atâtor cadre didactice, mentori și artiști, dar și elevi sau studenți din numeroase instituții de învățământ într-un proiect care trece dincolo de curente noastre obișnuite educaționale, stimulând, adică, intrarea într-un protocol al interdisciplinarității și al transdisciplinarității. Este foarte adevărat că misiunea școlii este aceea de a șlefui inteligența fiecăruia și de a forma caractere demne, însă la fel de adevărat este că în acest timp problematic, cu prea multe ispite care ne aruncă, brutal și prea adesea, în marginile Frumosului, ale tradiției și ale autenticului, orice gest – și cu atât mai mult un proiect de o asemenea amploare! – care cheamă

¹¹ Antroposofia este o concepție despre om și lume, fundamentată de inițiatorul pedagogiei Waldorf, Rudolf Steiner. Această concepție oferă cunoștințe despre spiritual, obținute prin cercetarea existenței unor facultăți de percepție extrasenzorială

spre pasiune, mizează pe vocație și pe sensibilitate și ne „fură” din cotidianul pragmatic, prea alert și obositor, nu poate decât să fie dovada clară că adevăratul mentor este acela care a înțeles că rostul lui fundamental este de a-și proteja ucenicul de plafonări și de dezechilibre, de a-i stimula stima de sine și de a-l așeza în condiția lui harică.

Dovadă clară sunt aceste lucrări care s-au născut dintr-o Idee și au devenit Metaforă pură. Suntem chiar tentați să lansăm și o provocare în oglindă: câtă Poezie se naște în granițele lucrărilor elevilor? Câtă Poezie naște fiecare tablou? Căci veți simți, desigur, emoția-de-după-emoție, covârșitoare, senină, pură!

Felicitări tuturor celor implicați în proiect!”

Prof. univ. dr. Diana Câmpian Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
Departamentul de Litere

„Îmi spusese, nu demult, un coleg, că mă pricep la a simți arta, că pot transmite emoția și mesajul artistului și îi mulțumesc pentru această validare. Evident toți avem această capacitate, e important să o descoperim, să o fructificăm prin asumare și trăirea acelei emoții intens și conștient. Suntem din ce în ce mai aventurați spre experiențe rapide, fugim, ne agităm, gândim diversificat într-un mod copleșitor, ne dorim multe și uităm a trăi simplu. Cu emoții, conștientizări și asumare.

Emoțiile sunt definiții ale condiției umane, ale formei ei sau ale relațiilor noastre sociale și umplu viețile noastre cu semnificație și scop. Ele ne influențează modul în care percepem lumea, cum ne integram în ea și felul în care gândim. Emoțiile noastre pot avea un efect de mare amploare în gândirea și acțiunile altora, cum de asemenea, emoțiile altora ne influențează cunoașterea și comportamentul.

Teoriile clasice afirmă că emoțiile sunt controlate și produse de către organism și apar la schimbările de mediu, ca adaptare a sistemului nervos, sistemului endocrin și a celui imunologic. Putem considera, pe bună dreptate, că emoțiile sunt ingrediente esențiale ale unor relații sociale sănătoase și sunt indispensabile în cazul unor relații apropiate. S-a demonstrat că emoțiile sunt mai des experimentate și exprimate în relațiile caracterizate printr-un nivel mare de intimitate și încredere decât în relațiile caracterizate printr-un nivel scăzut de apropiere.

Exprimarea emoțiilor, indiferent de felul acestora, negative (iritabilitate, tristețe) sau pozitive (fericire, bucurie), joacă un rol special în relații. Amândouă tipurile de emoții sunt importante. Exprimarea emoțiilor prin artă, însă, este un mod de a ne ajuta, pe toți, să ne conectăm la sentimentele proprii, să exprimăm și să procesăm emoții la care nu avusesem acces până atunci.

Și pentru că acest proiect are punct de plecare haiku-urile poetului japonez Matsuo Basho închei simbolic cu:

Începutul toamnei:
Pește de mare și smarald
Ambele verde.

Cu prețuire și recunoștință!”

Prof. consilier școlar, psiholog clinician Anca Făgărășan
C.J.R.A.E Alba, Liceul Tehnologic Jidvei

Sperăm ca acest proiect educațional interdisciplinar „Emoție de toamnă”, elaborat la un grad cât mai înalt de profesionalism, să fie un ghid de bune practici, să continue în anii următori și să fie pentru voi o deschidere largă în calea experiențelor empirice, deoarece nimic nu poate fi gândit fără să fi fost mai întâi simțit.

Trif Petra Raluca, clasa a VIII-a B
Liceul de Arte “Regina Maria” Alba Iulia
Prof. coordonator Pop Cristina

Sursa de inspirație:

*O floare neștiută
De păsări și fluturi:
Cerulea toamnei*

Haiku de Matsuo Basho

Melente Anda, clasa a X-a A
Colegiul Național "I.M.Clain" Blaj
Prof. coordonator Voina Daniel

Sursa de inspirație:

*Viața mea toată:
Frunze purtate de vânt
În prag de toamnă*

Haiku de Matsuo Basho

RELAȚIA DINTRE FAMILIE, ȘCOALĂ ȘI BISERICĂ

Prof. Marcu Felicia, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Parteneriatul dintre **familie, școală și Biserică** este un imperativ al vremurilor de astăzi, sensibilizarea familiei și școlii ca instituții abilitate să asigure tinerei generații hrana cognitivă, afectivă și volitivă atât de necesară în dezvoltarea personalității, merinde capabilă să ofere echilibrul psiho-somatic de care are atâta nevoie persoana în devenirea ei.

Familia este definită drept „unitatea socială elementară ale cărei funcțiuni specifice sunt reglementarea relațiilor dintre sexe și asigurarea procreării și educării copiilor” (Banu, Bădina, Bălănescu, *et.al.*, 1969, p.128). Familia este văzută din perspectivă sociologică ca o „formă elementară de organizare social constituită din persoane care sunt legate prin sânge (rudenie) sau prin elecțiuni afective. Este considerată o instituție universală, deoarece este răspândită, chiar dacă sub forme diferite, în toate societățile umane și în toate epocile istorice” (Drago, Boroli, Cosma, *et.al.*, 2007, p.326). Există o corelație dintre genotip și mediu, părinții oferind urmașilor lor biologici atât gene, cât și un mediu necesar formării personalității. Genotipul copilului se corelează cu mediul dar și modelează mediul (Atkinson, R.L, și R.C., Smith, 2002). Familia părinților cu inteligență înaltă este un mediu stimulativ intelectual, în care inteligența lor, parțial moștenită de urmași, poate atinge la copii cote înalte, întrucât mediul și genotipul copilului sunt corelate pozitiv, oferindu-i un avantaj intelectual dublu. Copiii ai căror părinți au o inteligență scăzută cresc într-un mediu familial care exacerbează dezavantajul intelectual care e posibil să le fie transmis direct (Atkinson, R.L, și R.C., Smith, 2002).

Rolul familiei este primordial în dezvoltarea personalității și în geneza aspirațiilor și opțiunilor profesionale. Psihologia actuală vorbește de „patru tipuri de pattern-uri parentale: 1.) *părinții autoritariști* sunt cei care îmbină controlul cu acceptarea, în consecință copiii lor sunt independenți, cu tendințe de autoafirmare, motivați pentru autorealizare și succes social. 2.) *părinții autoritari* exercită un control intens, dar manifestă un nivel scăzut al acceptării. Copiii acestor părinți sunt responsabili, dar retrași din punct de vedere social, le lipsește spontaneitatea și motivația pentru autorealizare. 3.) *părinții indulgenți* manifestă acceptare, dar cerințele lor față de copil sunt foarte puține. Copiii lor dovedesc vitalitate, dar au tendința către imaturitate, lipsindu-le controlul impulsurilor, responsabilitatea socială și încrederea în sine. 4.) *părinții neglijenți* sunt preocupați, în special, de propriile interese și nu se implică în cele ale copilului. Copiii unor astfel de părinți au tendința de a fi impulsivi, neinteresați de școală și nu au obiective de perspectivă. Părinții neglijenți într-o manieră extremă au copii care dovedesc tulburări evidente ale atașamentului și ale funcționării psihologice încă de la vârsta de doi ani” (Atkinson, R.L, și R.C., Smith, 2002, p.607).

Familiei îi revine rolul de a deschide sufletul copilului spre bine, adevăr, frumos, curaj, dreptate și dragoste față de semenii, de a-i cultiva sensibilitatea și a-i sădi sămânța pentru valorile morale care, mai târziu, vor deveni convingeri și idealuri personale, familia fiind cea mai mică celulă a societății (Jinga, 1993).

Se știe că omul nu este și nu poate fi produsul unei singure instituții, el formându-se, în timp sub influența familiei, a școlii și a mediului social, acestea trebuind să-și coreleze și să-și potențeze eforturile și acțiunile, orientându-se constant, prin forme și metode de educație specifice, spre realizarea obiectivelor propuse (Jinga, 1993).

Dimensiunea umană a **organizației școlare** presupune relații educaționale stabilite între profesori și elevi, prin care este urmărită modelarea personalității educabililor în conformitate cu cerințele impuse de idealul educațional (Muntean Trif, 2018).

Orientarea este un ansamblu de activități, prin intermediul cărora elevii sunt ajutați să opteze în legătură cu studiile pe care le vor urma și cu profesia viitoare. Această activitate de orientare se realizează în familie, în școală și în societate, prin intermediul mass-mediei și a instituțiilor de cultură. Strategiile auxiliare enumerate într-un studiu UNESCO realizat în anul 1983 sunt: informarea, evaluarea și autoevaluarea calităților individului, pregătirea tinerilor în vederea opțiunilor, acordarea sfaturilor de orientare, activitatea serviciilor de orientare. **Criteriile** după care se realizează **orientarea școlară** sunt: aptitudinile și dorințele elevilor, rezultatele obținute de ei în gimnaziu, precum și cerințele pieței muncii. **Orientarea școlară** se realizează prima dată la vârsta debutului școlar, când, în funcție de nivelul de dezvoltare psihică și fizică, viitorul școlar va fi îndrumat spre tipul de școală, apoi, în perioada premergătoare absolvirii învățământului gimnazial, în vederea exprimării opțiunilor privind înscrierea la liceu (Jinga, 1993).

În cadrul organizației școlare se pot cunoaște și observa aspecte relevante pentru planificarea carierei, precum: **interesele, valorile, aptitudinile și deprinderile**. Factorii genetici și oportunitățile

de învățare furnizează experiențe pe baza cărora elevul învață să prefere unele activități în favoarea altora. **Interesele** elevului pentru anumite activități, respectiv preferințele cristalizate pentru un domeniu de cunoaștere sau altul, pot fi identificate în cadrul școlii, observând aspectele calitative (atenția, afectivitatea pozitivă, menținerea tendinței de apropiere față de activitate), cât și cele cantitative (frecvența crescută a activităților specifice domeniului de interes, persistența în timp a preferinței pentru anumite activități, intensitatea de manifestare, persistența în activitate) (Muntean Trif, 2018).

Valorile sunt, în viziunea lui L. Muntean Trif „aspecte generale care transcend situațiile specifice și se constituie în standarde pentru alegerile personale. Școala reprezintă un mediu de socializare care promovează valori, reguli și comportamente specifice, reprezentând astfel un incubator pentru dezvoltarea valorilor și comportamentelor legate de muncă, în general” (Muntean Trif, 2018, p.41).

Orientarea profesională se realizează în funcție de cerințele pieței muncii, aptitudinile și dorințele elevilor, iar în cazul în care elevii optează pentru o școală profesională, în perioada premergătoare absolvirii învățământului gimnazial, orientarea școlară coincide cu cea profesională (Jinga, 1993).

Așadar, aspirațiile născute și menținute în persoana umană pot fi proiectate, preluate, dezvoltate, aplicate și metabolizate în mediul socio-cultural, putând deveni astfel, factori de progres.

Mitropolitul Antonie Plămădeală a evidențiat faptul că **Biserica , familia și școala vor fi întotdeauna pilonii care vor ține un echilibru sănătos, în liniște și în dezvoltare creatoare neamul nostru românesc care, își revine astfel la starea lui firească, aceea care i-a asigurat trecerea prin istorie două mii de ani. Timpul dăinuirii lui să fie fără sfârșit.** În școli Biserica asigură educația religioasă a tinerei generații, educație care le va fi orientativă pentru toată viața. Pedagogul Ioan Nicola face distincția între educația religioasă și catehizare, aceasta din urmă fiind inițiată de Biserică, desfășurându-se în afara spațiului școlar după preceptele și canoanele fiecărei confesiuni, având un conținut predominant dogmatic urmărind comportamente religioase pe care cel catehizat trebuie să le adopte, ea fiind realizată de către o persoană ce oficial ocupă un rang în ierarhia confesiunii respective, în timp ce prima are menirea de a stimula conștiința în vederea elaborării, în condițiile unei libertăți depline, a unei viziuni personale asupra existenței, ea incumbând două sarcini, una informativă și alta formativă, prima referindu-se la asimilarea unei culturi religioase iar următoarea exprimându-se, pe de o parte, prin implicarea tuturor proceselor psihice în descifrarea și trăirea sensurilor adânci ale existenței, iar pe de altă parte, prin valorificarea substratului moral intrinsec al valorilor religioase.

În această criză de ordin moral a întregului corpus social, Biserica încetează de a mai fi un ghetou liturgic, ea ieșind cu demnitate pe scena socialului și având rolul de a construi conștiințe și suflete. Rămâne de actualitate îndemnul lui Emille Boutroux de la începutul secolului: *Creștinismul trebuie negreșit să se adapteze la viața reală dacă vrea să fie altceva decât un vis sublim și efemer, dacă vrea să devină el însuși o realitate.*

BIBLIOGRAFIE

1. Atkinson, L.R și R.C., Smith, E.E., Bem, D.J. (2002). *Introducere în Psihologie*. București: Editura Tehnică.
2. Banu, I., Bădina, Ov., Bălănescu, I. ... Vaida, P. (1969). *Mic Dicționar Filozofic*. București: Ed. Politică.
3. Drago, M., Boroli, A., (coord.), Cosma, L., Pop, M., Dumitru, A. (trad.). (2007). *Enciclopedie de Filosofie și Științe Umane*. București: Editura All Educational.
4. Jinga, I. (1993). *Conducerea Învățământului*. București :Editura Didactică și Pedagogică R.A.
5. Muntean Trif, L. (2018). *Management și dezvoltare instituțională*. Alba Iulia: Tipografia Universității „1 Decembrie 1918”.
6. Muntean Trif, L. (2018). *Managementul proceselor educaționale*. Alba Iulia: Tipografia Universității „1 Decembrie 1918”.

7. Nicola, I. (1996). *Tratat de Pedagogie Școlară*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
8. Plămădeală, A.(1996). *Preotul în Biserică în lume ,acasă*. Sibiu: Tipografia Arhiepiscopiei.

PROIECTELE EDUCAȚIONALE – MIJLOC DE CREȘTERE A EFICACITĂȚII PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV-

Prof. Lupea Rodica, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

*„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
(Maria Montessori – “Descoperirea copilului”)*

Schimbările din societate, rapiditatea informațiilor care trebuie implementate în sistemul educațional, ne fac pe noi, cadrele didactice să căutăm noi modalități, care să asigure o mai mare adaptare la realitățile sociale.

În ideea de a obișnui copiii să trăiască în relație cu cei din jur, să-si dezvolte stări afective pozitive, să manifeste interes, să-și formeze atitudini, să-și completeze aria de preocupare, cadrele didactice și-au lărgit sfera de activități prin proiecte educaționale desfășurate la nivelul comunității locale, cât și prin implicarea în programe și proiecte pe plan național și internațional.

Proiectul ca metodă a fost inițiată de John Dewey, care, la sfârșitul secolului al XIX –lea, bazându-se pe teoria interesului, a elaborat o programă fundamentată pe necesitățile și posibilitățile copilului.

În al doilea deceniu al secolului XX, W. Kilpatrick popularizează ideile lui Dewey – aplicând în școlile americane metoda proiectelor, al cărei scop principal era armonizarea școlii cu societatea. Metoda răspundea cerințelor educației pragmatice americane, punând accent pe acțiune, eficiență și independență în gândire.

Așadar, planificarea activității pe teme sau metoda proiectelor la copiii de vârstă școlară mică este prezentă și înainte de 1960, popularizată în anii 1960 – 1970 (Smith 1972; Haggit 1975), și cunoaște o revenire (Baskwill & Whitman 1986; Gambert 1988; Katz & Chard 1989; Walmsley & Walp 1990).

Teoriile privind învățarea sau dezvoltarea copilului la vârstele timpurii promovează conceptul de profesor cu rol de ghid. În acest context proiectul stimulează și, în același timp satisface curiozitatea firească a copiilor, implicându-i în propriul proces de dezvoltare, în care învățătorul nu este decât un ghid atent, o persoană – resursă care sprijină respectarea rutei individuale a învățării, a copilului și a ritmului propriu al acestuia.

Proiectul este o strategie de învățare și evaluare a cărei caracteristică se concentrează pe efortul deliberat de cercetare, pe căutarea și găsirea răspunsurilor legate de tema propusă.

Un proiect reprezintă o activitate pe termen scurt sau lung, ce urmărește realizarea unor competențe educaționale clare. Acesta constă dintr-o serie de sarcini concrete și uneori are și un buget.

Proiectul poate fi inițiat și coordonat de un cadru didactic sau de o echipă de cadre didactice. Ei trebuie să definească strategia de lucru, data de începere și cea de terminare a activităților.

Un proiect educațional oferă oportunitatea de a face inovații în educație de a aduce ceva în plus orelor petrecute pentru activitățile planificate, de a-i motiva pe elevi mult mai bine pentru

utilitatea timpului liber petrecut în folosul dezvoltării personalității ce presupun: învățarea și practicarea deprinderilor complexe de comunicare, implicarea creativității și a imaginației, canalizarea atenției spre o afinitate sau o deprindere ce pun individul în valoare, îi descoperă afinități, aptitudini, talente ce se merită a fi prelucrate și scoase în adevăratele valori.

Proiectul reprezintă primul pas spre descoperirea de sine, spre acceptarea propriilor limite, făcându-se remarcată o motivație foarte puternică pe plan afectiv: elevii sunt mulțumiți, fericiți, satisfăcuți...

Probleme fundamentale ce trebuie urmărite în design-ul proiectului educațional:

- De ce se inițiază proiectul?
- Cine sunt beneficiarii?
- Care sunt rezultatele pe care le produce proiectul?
- Proiectul este parte componentă a planului strategic de dezvoltare a organizației școlare?
- Exista resurse umane necesare pentru realizarea proiectului?
- Sunt necesare relații de parteneriat?
- Se pot dezvolta strategii alternative de intervenție?
- Care sunt costurile proiectului raportate la resurse?
- Ce proceduri de monitorizare și evaluare pot fi prevăzute?
- Care este contextul realizării proiectului – oportunități, constrângeri, riscuri?
- Care este durata de desfășurare a proiectului?

STRUCTURA PROIECTULUI

▪ *Denumirea proiectului* – asigură identitatea acestuia; este o formulare scurtă, ușor de reținut care să descrie în esență rezultatele proiectului;

▪ *Misiunea și obiective* – obiectivele prezintă sub formă de enunțuri sintetice, operaționale, măsurabile, avantajele specifice;

▪ *Motivația* – justificarea care-l fondează și îi conferă legitimitate;

▪ *Stabilirea grupului țintă și a beneficiarilor proiectului* – beneficiarii direcți sunt destinatarii obiectivelor și activităților (elevi și cadre didactice), iar beneficiarii indirecți sunt cei din afara mediului educațional asupra cărora se răsfrâng influențe ale proiectului (familii, colegi, comunitate)

▪ *Locul și durata proiectului*

▪ *Strategia propusă* – descrierea detaliată a activităților și metodelor alese, în concordanță cu tema și obiectivele proiectului;

▪ *Rezultatele proiectului* – proiectul este apreciat prin prisma rezultatelor produse; acestea trebuie prevăzute cât mai exact posibil, chiar dacă pe parcursul derulării intervin modificări;

▪ *Resurse angajate în proiect*: resurse umane, resurse valorice, materiale, financiare, temporale;

▪ *Stabilirea parteneriatelor și a colaborărilor*

▪ *Evaluarea* - proces de măsurare și apreciere a *eficacității și a eficienței* unui proiect prin care orice organizație școlară primește răspuns la întrebarea: „Cum ne dăm seama dacă am reușit și la ce nivel s-au produs schimbările dorite?”; criteriile specifice avute în vedere de evaluare sunt *coerența și relevanța, eficacitatea, eficiența, conformitatea*.

Iată un set de întrebări care se pot folosi în discuțiile cu colegi din grupa de proiect:

Cât de inovativă a fost munca dumneavoastră?

În ce mod a îmbunătățit munca dumneavoastră comunicarea și colaborarea dintre elevi?

A adus utilizarea noilor tehnologii beneficii actului educațional, atât la clasă, cât și în exteriorul ei?

În ce mod a înzestrat proiectul dumneavoastră pe elevi cu competențe pentru viață?

A fost proiectul dumneavoastră o motivație pentru ca alții să se implice? (cadre didactice, elevi, părinți, comunitatea locală)

În ce mod a stimulat proiectul utilizarea noilor tehnologii în scopul dezvoltării educaționale și culturale a elevilor?

Ce pot învăța alții din acest proiect?

Care este cel mai important mesaj al muncii dumneavoastră?..

Actualele orientări în învățământul românesc, dar mai ales schimbarea abordării de la curriculum centrat pe disciplină la unul centrat pe elev, care este situat în centrul organizării procesului de predare – învățare, au atras după sine necesitatea găsirii acelor soluții didactice care să stimuleze performanța elevului cel puțin la nivelul descris de potențialul său.

Un mod de a conferi deschidere și viață muncii de la catedră este și acesta al exercițiului transdisciplinar prin folosirea proiectului ca metodă didactică interactivă, cu rol instructiv – educativ.

Văzut, în plan teoretic, ca o metodă globală, cu un puternic caracter transdisciplinar, ca o metodă care stimulează și dezvoltă multilateral personalitatea în curs de formare a copilului, în planul practic el se definește ca un efort deliberat de cercetare al copiilor, concentrat pe depistarea detaliilor și înțelegerea subiectului în întreaga sa amploare și nu pe găsirea de răspunsuri corecte la întrebările puse de adult.

Bibliografie:

Simona Alecu, „Dezvoltarea organizației școlare”, E.D.P, București, 2007

Venera Cojocariu, Liliana Sacară,, „Managementul proiectelor pedagogice”, E.D.P, 2005

SUNT UN OM INTEGRU CHIAR DACĂ SUNT MIC

Profesor învățământ preșcolar Matei Camelia, Grădinița cu Program Prelungit Vințu de Jos

ARGUMENT

Copilul este familiarizat cu noțiunea de „bunele maniere,, încă din familie. Părinții vor să își ajute copilul să înțeleagă că pe lângă drepturile pe care le au (dreptul la educație, la familie, la identitate, la școală, etc.) există și îndatoriri (să salute când intră în casă, să ajute la curățenie, să vorbească politicos, să își ceară scuze când face o greșală, etc.), iar noi cadrele didactice venim în ajutorul părinților pentru ca împreună să formăm adevărați adulți respectuoși, cu bune maniere.

Urmăresc prin acest opțional să îi ajut pe copii să se poată integra în societate, să aibă încredere în ei, să persevereze, etc. Pentru că, părerea mea este: dacă este pregătit încă de mic, copilul are oportunitatea să devină o persoană adultă manierată.

SCOP:

Dezvoltarea comportamentului prosocial. Abilități de interacțiune cu adulții, cu copii de vârstă apropiată.

OBIECTIVE:

1. Ține cont de dorințele și nevoile altor copii.
2. Folosește multiple strategii pentru rezolvarea conflictelor (își exprimă opinia, negociază, cere ajutorul adultului).
3. Caută soluții pentru rezolvarea problemelor apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult.
4. Evită situațiile care duc la conflict.
5. Acceptă responsabilități și le respectă.
5. Încearcă să repare sau să corecteze consecințele eventual distructive ale acțiunilor sale.
6. Ia decizii simple cu minimă supervizare din partea adultului (mâncare, îmbrăcăminte, jucării, cărți).

GRUP ȚINTĂ:

-preșcolari;
-părinți, bunici;
-educatoare.

ALOCAREA RESURSELOR:

Resurse umane: Preșcolarii, educatoare.

Resurse materiale: surse proprii.

METODE ȘI MIJLOACE DE REALIZARE :

-convorbirea, exercițiul, observarea, metoda Brainstorming, metoda Diamant, metoda Venn, dramatizarea, joc de rol, povestirea;

-tablă interactivă, laptop, imagini, marionete, etc.

METODE ȘI TEHNICI DE EVALUARE:

1. Portofoliul individual al fiecărui copil;
2. Probe orale și probe practice;
3. Jocuri de rol;
4. Dramatizări;
5. Expoziții;
6. Organizarea de mici spectacole, carnaval, concursuri.

Loc de desfășurare:

sala de grupă

Data	Tema activității Mijloc de realizare	Metode și procedee	Evaluare
MODULUL I			
18.09.2024	„De ce avem nevoie de reguli?” -prezentare Power point	Conversația, explicația	-conversația de verificare
25.09.2024	„Universul bunelor maniere” -citire de imagini	Conversația, observația	-observația sistematică
02.10.2024	„Care sunt cuvintele magice și când trebuie să le folosim?” -jetoane	Observația, exercițiul, conversația	-observarea sistematică -probă orală
9.10.2024	„Cum trebuie să mă comport la grădiniță?” -citire imagini	Observația, conversația, explicația	-conversația de verificare
16.10.2024	„Să ne ajutăm părinții, bunicii...” -joc de rol	Conversația, explicația	-conversația de verificare -dramatizare
23.10.2024	„Greșeala Cuminticăi” de Viniciu Gafița -lectura educatoarei	Conversația, explicația, observația	-fișă de lucru
MODULUL II			
6.11.2024	„Prietenul meu de nădejde-cățel, pisică” -convorbire	Conversația, observația	-conversația de verificare
13.11.2024	”La magazin” -joc de rol	Joc de rol, dramatizare	-interpretarea unui anumit rol

20.11.2024	„În vizită la prietenul meu...” -convorbire	Convorbire, observația, demonstrația	-interpretarea unui anumit rol
27.11.2024	„Cuvântul fermecat” de V. Oseeva -povestire	Observația, conversația	-fișă de lucru
4.12.2024	„Dulciurile-prietenii noștri...?” -convorbire	Conversația, observația	-realizarea unui joc
11.12.2024	„Mereu alături...” (vizită la azilul de bătrâni din zonă) -drumeție	Convorbirea, observația	-confeccionarea unor felicitări
18.12.2024	„Cum îl așteptăm pe Moș Crăciun?” -convorbire	Conversația, observația	-realizarea unor desene
MODULUL III			
8.01.2025	Comportament acceptat/ comportament neacceptat! -activitate de sortare, dramatizare	Observația, convorbirea, demonstrația	-interpretarea unui anumit rol
15.01.2025	„Vulcanul emoțiilor mele” -convorbire	Conversația, explicația	-fișă de lucru
22.01.2025	„Ce facem când avem emoții neplăcute?” -prezentare Power Point	Observația, explicația	-exemplificarea unor experiențe
29.01.2025	”Copilașul fericit” -memorizare	Conversația, explicația	-redarea poeziei
05.02.2025	„Emoții” -joc de rol	Exercițiul, conversația	-dramatizare
12.02.2025	„Sănătatea este o comoară” -convorbire	Conversația, explicația	-conversația prin verificare
19.02.2025	„Mănuțele amabile” -activitate practică	Conversația, exercițiul	-confeccionare
MODULUL IV			
5.03.2025	„O iubesc pe mama mea pentru că...” -convorbire	Conversația, explicația	-Convorbirea prin verificare
12.03.2025	„Primim oaspeți...” -activitate practică	Joc de rol	-interpretarea unui anumit rol
19.03.2025	„Mănuțele noastre salvează planeta” -activitate practică	Conversația, explicația	-produsele finale ale activității
26.03.2025	Aruncăm sau	Conversația, explicația	-întocmirea unui

	reciclăm? -activitate practică		desen
2.04. 2025	„Coțofana colecționară- deșeurile și mediul înconjurător” -povestire	Observația, conversația	-repovestirea
9.04. 2025	„Susținătorii Pământului” -convorbire	Observația, conversația	-probe practice
16.04. 2025	„Citate motivaționale pentru salvarea Pământului!” -convorbire	Convorbirea	-realizarea unor desene
MODULUL V			
7.05. 2025	„Gândăcelul” de Elena Farago -memorizare	Conversația, explicația	-dramatizare
14.05. 2025	„Telefonul-un rău necesar” -convorbire	Conversația, explicația	-convorbirea prin verificare
21.05. 2025	„Cum treci strada?” de Ileana Bumbac -memorizare	Conversația, explicația	-repovestirea
28.05.2025	„Un copil politicos” -cântec	Conversația, observația	-conversația de verificare
4.06. 2025	„Copii fericiți” -joc didactic	Conversația explicația	-interpretarea unui anumit rol
11.06.2025	„Mereu prieteni” -cartonașe cu diferite comportamente	Conversația, explicația	-conversația de verificare
18.06.2025	„Suntem copii politicoși”-concurs	Conversația, explicația	-probe sportive

Bibliografie:

- 1.Grigore, Adina, Crivac, Mihaela, **Să învățăm bunele maniere!**, Editura Ars Libri, Pitești, 2010
- 2.Manes, Sabina(coordonator), **83 de jocuri psihologice pentru animarea grupurilor**, Editura POLIROM, Iași, 2008
- 3.Nekrosius, Juozas, **Bunele maniere**, Editura FLAMINGO GD, Bratislava, 2008

PROFESIA DIDACTICĂ ȘI REFORMA EDUCAȚIONALĂ

*Prof. înv. preșc. Sbucnea Diana, Prof. înv. preșc. Klett Tabita
Grădinița cu program normal „Voinicel” Cugir*

Reforma educațională la nivel preșcolar reprezintă un proces esențial pentru adaptarea educației timpurii la cerințele moderne și pregătirea copiilor pentru provocările viitorului. În această etapă importantă a dezvoltării copiilor, cadrele didactice, în special educatoarele, joacă un rol crucial în implementarea acestor schimbări. Profesia didactică la nivel preșcolar devine astfel un motor al întregii reforme, punând bazele educației viitoare printr-o abordare centrată pe nevoile și potențialul fiecărui copil.

Rolul reformei educaționale la nivel preșcolar

Educația preșcolară reprezintă prima interacțiune formală a copiilor cu sistemul educațional și are un impact profund asupra dezvoltării lor. Reforma educațională la acest nivel urmărește să promoveze o învățare bazată pe joc, explorare și experiențe practice, în locul metodelor tradiționale axate pe predare frontală. Schimbările din educația preșcolară au ca scop să creeze un mediu sigur și stimulativ, care să le permită copiilor să-și dezvolte abilități esențiale precum autonomia, creativitatea și abilitățile socio-emoționale.

O reformă poate introduce activități care promovează gândirea critică la copii, cum ar fi jocurile de construcție sau activități de rezolvare a problemelor, în care aceștia sunt încurajați să exploreze și să învețe prin experiență directă.

Activitatea „**Aventură în Pădurea Fermecată**” este concepută pentru a stimula imaginația, creativitatea, abilitățile socio-emoționale și spiritul de echipă al copiilor de grădiniță, folosind învățarea prin joc și explorare.

Activitate: Aventură în Pădurea Fermecată

Materiale necesare:

- Pânză verde pentru a simula iarba (opțional)
- Animale de pluș (vulpiță, ursuleț, iepuraș, bufniță etc.)
- Coșulețe mici
- Fructe din plastic (mere, pere, struguri etc.)
- Hârtii colorate pentru „frunze fermecate”
- Creioane colorate
- Bandă adezivă sau sfoară pentru a delimita spațiul de joc

Scenariul activității:

Copiii sunt invitați să participe la o aventură magică într-o "pădure fermecată" unde vor întâlni diferite animale prietenoase și vor ajuta la rezolvarea unor sarcini prin jocuri interactive.

Obiective:

- Dezvoltarea creativității și imaginației
- Îmbunătățirea abilităților de colaborare și socializare
- Dezvoltarea coordonării motorii fine și grosiere

Desfășurarea activității:

1. Introducerea poveștii:

- Educatoarea povestește că în fața copiilor se află o pădure fermecată în care trăiesc animale magice care au nevoie de ajutorul lor.
- Copiii sunt invitați să devină exploratori și să descopere pădurea și animalele ascunse.

2. Întâlnirea cu animalele:

- Animalele de pluș sunt ascunse strategic prin „pădure” (spațiul de joacă). Copiii, sub forma unui joc de căutare, trebuie să găsească animalele și să afle ce sarcini au pentru ei.

- De exemplu, vulpea poate avea nevoie de ajutor pentru a colecta fructele fermecate (fructele din plastic), iar iepurașul le cere copiilor să-l ajute să găsească „frunzele fermecate” (hârtiile colorate).
- 3. Activități practice:
 - După ce copiii găsesc animalele și sarcinile, fiecare grup de copii poate participa la diferite activități practice. De exemplu:
 - **Activitate de sortare:** Copiii sortează fructele fermecate în coșulețe, în funcție de culoare sau formă.
 - **Activitate de creație:** Copiii desenează pe frunzele fermecate cu creioane colorate, adăugându-le culori și forme magice.
 - **Activitate de colaborare:** Împreună, copiii formează un „labirint de frunze” pe podea folosind frunzele fermecate, ajutând animalele să găsească drumul înapoi acasă.
- 4. Învățarea prin joc:
 - Copiii discută în echipă despre cum pot ajuta animalele și colaborează pentru a îndeplini sarcinile.
 - Educatoarea ghidează discuțiile și le explică copiilor pe parcurs abilități precum lucrul în echipă, responsabilitatea sau empatia față de cei din jur.
- 5. Concluzia activității:
 - După ce toate sarcinile au fost îndeplinite, educatoarea adună copiii în cerc și discută despre aventură.
 - Îi întreabă pe copii ce le-a plăcut cel mai mult, cum s-au simțit ajutând animalele și ce au învățat din această experiență.
 - Încheierea poate include un cântec vesel sau un dans cu toți copiii, pentru a celebra succesul aventurii.

Cadrelle didactice ca promotori ai schimbării

Educatoarele sunt fundamentul reformei educaționale la nivel preșcolar. Ele sunt cele care implementează noile metode și abordări în clasă, adaptându-le la nevoile și nivelul de dezvoltare al copiilor. În loc să fie simple transmițătoare de informații, educatoarele devin facilitatoare ale învățării, creând oportunități pentru ca fiecare copil să descopere și să își dezvolte potențialul.

Activitate: „Povestea Vindecătoare a Ursulețului Curajos”

1.Scenariul activității:

Copiii sunt invitați să participe la o poveste terapeutică despre un ursuleț care a trecut printr-o perioadă dificilă și, cu ajutorul prietenilor săi și al curajului, reușește să-și depășească fricile.

2.Obiective:

Învățarea strategiilor de gestionare a fricilor și anxietăților

Crearea unui mediu sigur pentru discuții deschise despre sentimente

3.Desfășurarea activității:

Introducerea poveștii:

- Educatoarea adună copii într-un cerc și le prezintă povestea Ursulețului Curajos, care trăia într-o pădure fermecată. Deși ursulețul era prietenos și iubit de toți, avea o mare frică de întuneric. Această frică îl făcea să se simtă trist și singur atunci când noaptea venea peste pădure.

Dezvoltarea poveștii:

- Educatoarea povestește cum Ursulețul Curajos decide într-o noapte să ceară ajutorul prietenilor săi: vulpea înțeleaptă, bufnița și veverița veselă. Fiecare dintre prietenii săi îi oferă sfaturi. De exemplu, vulpea îi sugerează să se concentreze pe lucrurile care îi plac, bufnița îi spune să își imagineze stelele ca niște prieteni, iar veverița îi oferă un talisman norocos (reprezentat de o mică stea strălucitoare).

Interactivitate:

- Educatorea îi implică pe copii în poveste, întrebându-i cum ar putea ei să-l ajute pe ursuleț să-și depășească frica. Copiii sunt încurajați să vorbească despre momentele în care s-au simțit speriați sau neliniștiți și să împărtășească ce le-a fost de ajutor.

Exercițiu creativ:

- După ce povestea s-a terminat, copiii primesc foi de hârtie și creioane colorate și sunt încurajați să deseneze un moment în care s-au simțit curajoși sau un loc sigur pentru ei. Educatorea le oferă un model de stea (simbol al curajului), iar copiii pot colora sau decora steaua și o pot lua acasă ca „talisman al curajului”.

Discuție deschisă:

- Educatorea îi adună din nou pe copii și îi invită să împărtășească desenele lor și povestea din spatele acestora. În această etapă, copiii pot vorbi despre fricile lor într-un mod deschis, încurajând exprimarea emoțiilor într-un mediu sigur și empatic.

Concluzia activității:

- Educatorea încheie activitatea subliniind că, asemenea ursulețului curajos, și ei pot folosi strategii pentru a depăși fricile și dificultățile. Le reamintește că este important să vorbească cu prietenii și familia atunci când se simt speriați și că împreună pot găsi soluții.

Crearea unui mediu educațional stimulativ și flexibil

Reforma educațională la nivel preșcolar pune accent pe importanța unui mediu educațional stimulativ și flexibil, care să încurajeze dezvoltarea copiilor pe toate planurile: cognitiv, emoțional și social. Educatoarele sunt cele care creează și adaptează acest mediu, asigurându-se că fiecare copil are acces la experiențe variate și relevante pentru vârsta și interesul său.

Exemplu: Organizarea sălilor de clasă în centre de interes, cum ar fi colțul de lectură, colțul artistic sau colțul de construcții, unde copiii pot alege liber activitățile care îi atrag, contribuie la dezvoltarea abilităților de autonomie și creativitate.

Importanța colaborării între educatoare și părinți

Un alt element central al reformei educaționale este colaborarea strânsă dintre cadrele didactice și familiile copiilor. La nivel preșcolar, relația dintre educatoare și părinți este deosebit de importantă pentru a asigura o dezvoltare armonioasă a copilului. Prin comunicare constantă și implicarea activă a părinților în viața educațională a copiilor, educatoarele pot crea o punte de legătură între grădiniță și familie, sprijinind astfel procesul de învățare.

Exemplu: Organizarea unor ateliere pentru părinți, cum ar fi „Ziua creativității în familie”, unde părinții participă alături de copiii lor la activități de artă sau jocuri, întărește relația dintre familie și grădiniță.

Provocările întâmpinate în implementarea reformei

Deși reforma educațională este esențială, implementarea ei la nivel preșcolar vine cu anumite provocări. Acestea pot include lipsa de resurse, spații educaționale neadecvate sau rezistența la schimbare din partea unor cadre didactice sau părinți. Pentru ca reforma să fie eficientă, este necesar ca educatoarele să beneficieze de sprijin din partea instituțiilor și de acces la resurse adecvate, cum ar fi materiale educaționale moderne și formare continuă.

Exemplu: În unele grădinițe, lipsa echipamentelor necesare pentru activități digitale poate limita introducerea tehnologiei în predare, de aceea este important ca educatoarele să găsească soluții creative pentru a asigura o experiență educațională de calitate.

Concluzie

Reforma educațională la nivel preșcolar este vitală pentru a pregăti copiii pentru o lume în continuă schimbare. Educatoarele au un rol central în acest proces, fiind nu doar promotoare ale reformei, ci și modele de adaptare și inovare. Prin crearea unui mediu educațional stimulativ, incluziv și flexibil, cadrele didactice contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor și la succesul reformei educaționale. De asemenea, colaborarea strânsă cu părinții și formarea continuă sunt elemente esențiale pentru ca această reformă să devină cu adevărat eficientă și sustenabilă.

Bibliografie:

1.Radu, I.T. (2016). *Reformele educaționale în România. De la teorie la practică*. București

- 2.Cuciureanu, M. (2015). Educația preșcolară între tradiție și inovație. București: Editura Universitară.
- 3.Stan, L. (2014). Rolul educației preșcolare în dezvoltarea copilului. În S. Ionescu (Ed.), Perspectiva actuală asupra educației timpurii (pp. 45-68). Cluj-Napoca: Editura UBB.

„CEAI CU AROMĂ DE FAPTE BUNE”

Prof. Zöldi Veronica-Alexandra, Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă

Activitățile extracurriculare joacă un rol crucial în dezvoltarea elevilor din mai multe puncte de vedere. Iată câteva aspecte esențiale legate de semnificația și importanța acestor activități:

- Dezvoltarea abilităților sociale: participarea la activități extracurriculare oferă elevilor oportunitatea de a interacționa cu colegii lor într-un mediu diferit de cel academic, ceea ce contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare, colaborare și leadership.
- Îmbunătățirea performanței academice: studiile arată că elevii implicați în activități extracurriculare tind să aibă rezultate academice mai bune. Aceste activități pot stimula motivația și disciplina, calități care se reflectă pozitiv și asupra performanțelor școlare.
- Dezvoltarea personalității și a încrederii în sine: implicarea în diverse cluburi și organizații le permite elevilor să descopere și să își dezvolte talentele și pasiunile, contribuind astfel la formarea unei identități puternice și la creșterea stimei de sine.
- Promovarea sănătății fizice și mentale: activitățile fizice, cum ar fi sporturile, contribuie la menținerea unui stil de viață sănătos, prevenind obezitatea și alte probleme de sănătate. În plus, activitățile extracurriculare pot reduce stresul și anxietatea, oferind elevilor modalități constructive de a-și petrece timpul liber.
- Pregătirea pentru viitor: activitățile extracurriculare oferă elevilor ocazia de a dobândi competențe esențiale pentru viața profesională, cum ar fi munca în echipă, gestionarea timpului și rezolvarea problemelor. De asemenea, acestea pot fi un punct important în CV-ul lor, evidențiind diversitatea experiențelor și capacitatea lor de a se implica activ în comunitate.
- Îmbogățirea experienței educaționale: aceste activități oferă un context practic pentru cunoștințele teoretice dobândite în clasă, facilitând astfel învățarea prin experiență și contribuind la o înțelegere mai profundă a subiectelor studiate.
- Crearea unor legături puternice cu comunitatea: participarea la activități extracurriculare poate consolida sentimentul de apartenență la o comunitate, prin implicarea în proiecte și evenimente locale, dezvoltând astfel un spirit civic puternic.

În fiecare an pe data de 4 aprilie are loc **„Ziua Internațională a faptelor bune”** (International Day of Good Deeds). Cu acest prilej am participat ca parte a proiectului educațional „Săptămâna faptelor bune” care propunea o săptămână în care toate cadrele didactice împreună cu părinții să se implice în promovarea faptelor bune în școală și acasă.

Scopul acestui proiect a fost cultivarea unei mentalități pozitive și a unor comportamente care să promoveze armonia, respectul și ajutorul reciproc în comunitatea școlară. A fost o oportunitate de a inspira elevii să facă bine în jurul lor, fie că este vorba de ajutorarea altor persoane, de protejarea mediului înconjurător sau de promovare a valorilor pozitive în comunitate.

În cadrul proiectului „Săptămâna faptelor bune”, elevii clasei a VII-a au participat la o activitate deosebită intitulată „Cei cu aromă de fapte bune”.

Scopul acestei întâlniri a fost de a încuraja discuțiile deschise despre semnificația faptelor bune și de a împărtăși experiențe personale legate de bunătate și altruism. Într-un cadru relaxat și primitor, fiecare elev a primit un pahar de ceai, simbolizând căldura și confortul pe care le aducem în viețile altora prin gesturile noastre de bunăvoință.

În timp ce savurau ceaiul, elevii au fost invitați să reflecteze și să povestească despre o faptă bună pe care au făcut-o recent. Discuțiile au variat de la ajutorul oferit colegilor, până la implicarea în activități comunitare și protejarea mediului înconjurător. Prin această activitate, elevii au avut ocazia să înțeleagă că faptele bune pot lua forme diverse și că, indiferent de amploarea lor, acestea au un impact pozitiv semnificativ asupra comunității și contribuie la crearea unui mediu mai bun pentru toți.

„Ceai cu aromă de fapte bune” a fost nu doar un prilej de a împărtăși experiențe personale, ci și o lecție despre valoarea empatiei, generozității și a acțiunilor pozitive în viața cotidiană. Această activitate a reușit să inspire elevii să continue să facă fapte bune și să răspândească bunătatea în jurul lor, subliniind faptul că fiecare gest contează și poate face diferența.

În concluzie, activitățile extracurriculare sunt esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor, oferindu-le oportunități valoroase de a-și îmbogăți experiențele, de a-și dezvolta competențele și de a se pregăti pentru provocările viitoare.